FORVALTNINGSREVISJON

Spesialundervisning

Alta kommune

KOMREV NORD

Rapport 2024

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Alta kommune har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon rettet mot spesialundervisning i grunnskolen. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner § 23-2 bokstav c. Ifølge kommuneloven § 23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Krav til revisors uavhengighet følger av kommuneloven § 24-4 og av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16, 17, 18 og 19. Før igangsetting av forvaltningsrevisjonen har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Alta kommune. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Alta kommune for samarbeidet i forbindelse med forvaltningsrevisjonen.

Tromsø, 24.09.2024

Astrid Indrebø
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Margrete Mjølhus Kleiven
Ansvarlig for kvalitetssikring

SAMMENDRAG

Forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning er gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstilling:
Kan Alta kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning?

Elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av ordinært opplæringstilbud, har rett til spesialundervisning. Retten til spesialundervisning følger av opplæringsloven. Ny opplæringslov trådte i kraft 1.8.2024. I ny lov er det endringer i bestemmelsene om spesialundervisning. Våre undersøkelser gjelder perioden før ny lov trådte i kraft, og det er dermed bestemmelsene i tidligere gjeldende lov vi har tatt utgangspunkt i.

Det skal fattes skriftlig enkeltvedtak om spesialundervisning. Bestemmelser om enkeltvedtak følger av forvaltningsloven. Vi har vurdert kommunens praksis opp mot krav i opplæringsloven og forvaltningsloven. I tillegg har vi benyttet veiledere fra Utdanningsdirektoratet samt kommunens egne rutiner for å vurdere kommunens praksis.

Når skolen vurderer at en elev kan ha behov for spesialundervisning, skal eleven henvises til pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Før det kan fattes vedtak om spesialundervisning, skal PPT utarbeide sakkyndig vurdering med tilrådning om hvilket opplæringstilbud eleven skal ha. I vedtaket skal det blant annet fremgå hvilken opplæring eleven skal ha og hvordan denne skal organiseres. For elever med vedtak om spesialundervisning skal det utarbeides individuell opplæringsplan (IOP) med nærmere mål for opplæringen. På slutten av skoleåret skal skolen utarbeide en oversikt over opplæringen som er gitt (årsrapport). Årsrapporten skal blant annet inneholde en evaluering av om målene i IOP er nådd.

I forvaltningsrevisjonen har vi undersøkt om kommunen og skolene har ivaretatt kravene til saksbehandling i de ovennevnte fasene. Vi har undersøkt dette ved å gjennomgå 35 saker for skoleåret 2022/2023 hvor eleven hadde vedtak om spesialundervisning. Alta kommune har 16 kommunale grunnskoler, og vi gjennomgikk saker ved fire av disse skolene: Alta ungdomsskole (8.-10. trinn), Bossekop skole (1.-7. trinn), Talvik skole (1.-10. trinn) og Saga skole (1.-4. trinn). Utover at vi valgte ut skoler av ulik størrelse og med ulike trinn, er det ingen spesifikk bakgrunn for at akkurat disse skolene ble valgt ut. I tillegg til gjennomgang av saker, har vi fått informasjon fra skoleeier, PP-tjenesten og ledelsen ved de fire skolene.

Vi har konkludert med at Alta kommune i stor grad kan dokumentere korrekt saksbehandling i de undersøkte sakene om spesialundervisning.

Konklusjonen innebærer at sentrale saksbehandlingskrav er ivaretatt i flertallet av sakene. Samtidig har vi funnet enkelte avvik og at kommunen/skolene har forbedringspotensial på noen områder.

I det videre er en oppsummering av grunnlaget for konklusjonen. I rapportens kapittel 5.7 er alle våre vurderinger som ligger til grunn for konklusjonen presentert.

I samtlige 35 gjennomgåtte saker lå gyldig sakkyndig vurdering til grunn for vedtaket om spesialundervisning. Alle sakkyndige vurderinger oppfylte kravene i opplæringsloven om minimumsinnhold. I opplæringsloven er det krav til samtykke fra foresatte til elever under 15 år før det blir gjort sakkyndig vurdering og før det fattes vedtak om spesialundervisning. Dette fant vi at var ivaretatt i sakene hvor det var aktuelt å undersøke.

I alle de gjennomgåtte sakene forelå det skriftlig enkeltvedtak om spesialundervisning. I én sak fant vi kun enkeltvedtak gjeldende for skoleåret 2021/2022, mens det i de øvrige sakene forelå vedtak gjeldende for skoleåret 2022/2023. Vedtakene inneholdt informasjon om det rettslige og faktiske grunnlaget som lå til grunn for vedtaket.

Skolene har anledning til å fravike tilrådningen fra PP-tjenesten i sakkyndig vurdering, dersom det i vedtaket begrunnes hvorfor eleven likevel vil få et forsvarlig opplæringstilbud. Skolene har i flertallet av sakene fulgt tilrådningen i sakkyndig vurdering i vedtakene om spesialundervisning. Det var i enkelte vedtak mindre avvik fra sakkyndig vurdering. I en av sakene med avvik, hadde skolen belyst det i vedtaket. I øvrige saker med noe avvik, var ikke dette belyst/begrunnet i vedtaket.

Ved tre av skolene var vedtak om spesialundervisning gjeldende for skoleåret 2022/2023 fattet i forkant av skoleåret 2022/2023 – eller så snart skolen hadde grunnlag for å fatte vedtak.[1] Ved Alta ungdomsskole var vedtakene fattet i perioden juni – november 2022. Enkelte vedtak var fattet flere måneder etter skoleårets oppstart, selv om sakkyndig vurdering forelå i forkant av skoleåret.

I alle gjennomgåtte vedtak om spesialundervisning var det angitt varighet av vedtaket. Det inngikk informasjon om klageadgang i vedtakene, eller som vedlegg til vedtak da foresatte ble underrettet om vedtaket. I det klare flertallet av saker ble foresatte underrettet om vedtaket raskt etter det var fattet. I én sak gikk det mer enn fire måneder fra vedtaket var fattet til foresatte ble underrettet.

Alle gjennomgåtte enkeltvedtak inneholdt informasjon om opplæringstilbudet til eleven som vedtaket gjaldt. I enkelte vedtak fremkom det ikke tydelig hvordan timene til spesialundervisning skulle fordeles mellom fag/områder, hvordan opplæring skulle organiseres eller hvordan kompetanse som skulle forestå undervisningen. I enkelte vedtak var alternativ opplæringsarena nevnt som en mulighet i opplæringen. Vi har bemerket at bruk av alternativ opplæringsarena skal være tydelig forankret i vedtak, herunder skal omfanget fremgå.

Det var i de undersøkte sakene utarbeidet individuell opplæringsplan for elever med vedtak om spesialundervisning. Det var i to saker utarbeidet IOP før det ble fattet vedtak om spesialundervisning. Det var også utarbeidet IOP for skoleåret 2022/2023 i saken hvor vi ikke fant vedtak gjeldende for dette skoleåret. Spesialundervisning skal være forankret i enkeltvedtak, og det er ikke anledning til å gi spesialundervisning uten at det foreligger vedtak. Vedtaket gir rammene for IOP. I flertallet av de undersøkte sakene var det samsvar mellom vedtak og IOP. I enkelte tilfeller omfattet ikke IOP alle fag som vedtaket gjaldt. Det var også i enkelte tilfeller mangelfull utfylling av IOP – eksempelvis at det ikke var beskrevet mål for alle fag.

Det forelå i alle de gjennomgåtte sakene årsrapport med oppsummering av elevens opplæring. I alle årsrapporter er det informasjon om opplæring eleven har fått og om elevens utvikling. I flere årsrapporter er det grundige vurderinger av elevens utvikling opp mot målene som er fastsatt i IOP. Det inngår imidlertid ikke i alle årsrapporter eksplisitte vurderinger opp mot målene i IOP, men en mer samlet oppsummering.

[1] Sakkyndige vurderinger/uttalelser kan komme i løpet av skoleåret.

Skolene har opplyst å ha systemer som ivaretar at alle elever får uttale seg om egen trivsel og læring. Skolene har i liten grad egne systemer/rutiner for dette knyttet spesifikt til spesialundervisning. I flertallet av sakkyndige vurderinger fremgår at elevens stemme er hørt. Av vedtakene og individuelle opplæringsplaner fremgår i liten grad elevens synspunkter. I en del årsrapporter, men ikke alle, er det informasjon om hva eleven selv opplever at fungerer eller ikke fungerer i opplæringen. Alta kommune har utarbeidet et skjema for høring av barn i saker om spesialundervisning, men dette var ikke i bruk skoleåret 2022/2023.

To av skolene har i vedtakene en egen del med vurdering av barnets beste. I vedtakene ved de to andre skolene inngår det ikke eksplisitte vurderinger av barnets beste i vedtakene. Informasjon fra skolene tilsier at dette vurderes, men disse vurderingene fremgår altså ikke eksplisitt av vedtakene.

Skoleeier har i årshjul satt egne frister for når individuell opplæringsplan og årsrapport skal være utarbeidet. Når det gjelder IOP, var disse utarbeidet innen fristen ved Talvik skole. Ved Bossekop skole var ikke alle utarbeidet innen fristen, men alle var utarbeidet innen utgangen av september måned. Ved Saga skole og Alta ungdomsskole var det tilfeller hvor fristen var overskredet med flere måneder. Ved Talvik skole var ikke årsrapportene daterte, og vi har derfor ikke informasjon om når de er utarbeidet. Ved de øvrige skolene var årsrapportene utarbeidet innen skoleårets slutt, men alle var ikke utarbeidet innen fristen (10.6.).

I forbindelse med forvaltningsrevisjonen, har administrasjonen opplyst at det skjer at skoler med bakgrunn i manglende ressurser ikke fatter vedtak om spesialundervisning, eller tildeler spesialundervisning med lavere omfang enn anbefalt med bakgrunn i ressursmangel. I vår gjennomgang fant vi ikke eksempler på dette, men skolene opplyste at det er utfordrende med ressurser til spesialundervisning. Administrasjonen har i kommunens årsmelding og i møte med revisor også vist til at skoler benytter ressurser ment til tilpasset opplæring til spesialundervisning på grunn av krevende ressurssituasjon. Revisor bemerker at spesialundervisning er en rettighet for elever som har behov for det. Videre *kan* god tilpasset opplæring redusere behovet for spesialundervisning, slik at manglende ressurser til tilpasset opplæring kan medføre høyere behov for spesialundervisning – og dermed også økt ressursbehov.

Med bakgrunn i våre funn, vurderinger og konklusjon, har vi anbefalinger til Alta kommune. Disse fremgår av rapportens kapittel 7.

Innhold

SAMMENDRAG 2
1 BAKGRUNN OG BESTILLING 6
1.1 Kontrollutvalgets bestilling 6
1.2 Grunnskolene i Alta kommune 6
2 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER 8
2.1 Problemstilling 8
2.2 Revisjonskriterier 8
2.3 Utledning av revisjonskriterier 8
3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING 15
3.1 Metode og datamateriale 15
3.2 Gyldighet og pålitelighet 16
3.3 Avgrensninger 16
4 KOMMUNENS SYSTEMER 18
4.1 Organisering og ansvar 18
4.2 Rutiner og systemer 19
4.3 Ressurser til spesialundervisning 21
4.4 Tilstandsrapporter og årsmeldinger 22
5 SAKER OM SPESIALUNDERVISNING 24
5.1 Innledning 25
5.2 Sakkyndige vurderinger 26
5.3 Vedtak 28
5.4 Individuell opplæringsplan 31
5.5 Årsrapport 33
5.6 Medvirkning 34
5.7 Oppsummering, revisors vurderinger og konklusjon 36
6 UTTALELSE 40
7 ANBEFALINGER 42
8 REFERANSER 43

1 BAKGRUNN OG BESTILLING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Kontrollutvalget i Alta kommune behandlet i møte 19.6.2023 under sak 19/23 prosjektplan for forvaltningsrevisjon om PP-tjenesten[2], utarbeidet av Vest-Finnmark Kommunerevisjon IKS (Vefik). Forvaltningsrevisjonen ble videreført i KomRev NORD IKS etter virksomhetsoverdragelse mellom selskapene fra og med 1.7.2023. Til kontrollutvalgets møte i februar 2024 utarbeidet vi notat om forvaltningsrevisjonen, herunder foreslo vi noen endringer. Vi forela også for kontrollutvalget ny prosjektskisse. Bakgrunnen for dette var at vi anså det hensiktsmessig å justere innretning av forvaltningsrevisjonen noe og å endre problemstillingen. Notat og prosjektskisse ble behandlet i møte 15.2.2024, under sak 4/24. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget viser til revisjonens nye prosjektskisse i forvaltningsrevisjonen «PP-tjenesten», med ny tittel «Spesialundervisning», datert 6.februar 2024.

Kontrollutvalget stiller seg bak revisors planlagte gjennomføring av prosjektet med de endringer som er blitt formulert, hvor også spørreundersøkelse utgår. Kontrollutvalget vedtar på denne bakgrunn at gjennomføring av denne forvaltningsrevisjonen fortsetter på grunnlag den nye prosjektskissen med tittelen «Spesialundervisning».

Kontrollutvalget overlater til revisjonen å utarbeide underproblemstillinger, i den grad det er nødvendig for gjennomføringen av undersøkelsen.

Det legges til grunn at ferdig rapport fra forvaltningsrevisjonen oversendes kontrollutvalget v/sekretariatet i løpet av høsten 2024.

1.2 Grunnskolene i Alta kommune

Alta kommune har 16 kommunale grunnskoler. I tabell 1 nedenfor er oversikt over skolene og elevtall ved disse skoleåret 2023/2024.

Tabell 1: Kommunale grunnskoler, 2023/2024[3]

Skole	Trinn ved skolen	Elevtall 2023/2024
Alta ungdomsskole	8-10	430
Aronnes skole	1-4	90
Bossekop skole	1-7	195
Elvebakken skole	1-7	259
Gakori skole	1-7	292
Kaiskuru skole	1-7	164
Komsa skole	1-7	311
Kvalfjord skole	1-10	3
Leirbotn skole	1-7	9
Lom kompetansesenter	9-10	12
Rafsbotn skole	1-10	91
Saga skole	1-4	117
Sandfallet ungdomsskole	8-10	257
Talvik skole	1-10	58
Tverrelvdalen skole	1-10	169
Øvre Alta skole	1-7	114

[2] Pedagogisk-psykologisk tjeneste.
[3] Elevtall for skoleåret 2023/2024 er hentet fra GSI (Grunnskolens informasjonssystem, Utdanningsdirektoratet)

Som det fremgår av tabellen, er det relativt stor variasjon i elevtallet ved de kommunale grunnskolene. De to skolene med færrest elever, Kvalfjord skole og Leirbotn skole, er underlagt ledelsen ved andre skoler. Kvalfjord skole er underlagt Talvik oppvekstsenter og det er felles ledelse. Ved Kvalfjord skole foregår mye av undervisningen digitalt. Leirbotn skole er underlagt Rafsbotn skole og det er felles ledelse for de to skolene.

Det er to rene ungdomsskoler i Alta kommune; Sandfallet ungdomsskole og Alta ungdomsskole. I tillegg er Lom kompetansesenter et tilbud for elever på ungdomstrinnet. Lom står for «Læring, opplevelse og mestring». Dette er et opplæringstilbud for elever på 9. og 10. trinn og all undervisning som gis ved skolen er spesialundervisning.

Nesten halvparten av kommunens grunnskoler er skoler for 1.-7. trinn. Aronnes skole og Saga skole har kun småtrinnet (1.-4. trinn). Det er fire skoler som har alle trinn (1.-10.); Tverrelvdalen skole, Talvik skole, Rafsbotn skole og Kvalfjord skole.

To av skolene tilbyr grunnopplæring på samisk; Komsa skole og Alta ungdomsskole. Ved Bossekop skole er det mottaksklasse. Mottaksklassen er for elever i grunnskolealder som bor i mottak i regi av HERO, og venter på bosetting (ikke nødvendigvis i Alta). Alle elever i grunnskolen for dermed et skoletilbud innen to uker, selv om de ikke er formelt bosatt eller forventes å bo i kommunen i tre måneder. Elever som er bosatt/bosettes i kommunen tilhører sin nærskole tilknyttet bostedsadresse.

Tre av skolene har tilbud om helhetlig opplæring. Dette er et tilbud for elever med omfattende funksjonsnedsettelser og behov for sammensatte tjenester. Skoler med dette tilbudet er Elvebakken, Komsa og Alta ungdomsskole.

Sett bort fra de aller minste skolene med færrest elever, er det ved alle de kommunale skolene elever med vedtak om spesialundervisning. Samlet er andelen elever med spesialundervisning på om lag 10 % i Alta kommune. Den er økende med trinn; flere elever på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet har vedtak om spesialundervisning. Dette er ikke spesielt for Alta kommune – også nasjonalt er det en høyere andel elever på ungdomstrinnet som har vedtak om spesialundervisning. Kommuneadministrasjonen har videre opplyst at andelen elever med spesialundervisning er høyere på de private skolene enn snittet for de kommunale skolene.

2 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstilling

For denne forvaltningsrevisjonen gjelder følgende problemstilling:
Kan Alta kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning?

Elever som ikke har, eller ikke kan få, utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning. Før kommunen gjør vedtak om spesialundervisning, skal det foreligge en sakkyndig vurdering av de særlige behovene til eleven. Det er i opplæringsloven krav til hva sakkyndig vurdering skal inneholde. Det er i loven også angitt nærmere krav til saksbehandlinga i forbindelse med vedtak om spesialundervisning. Videre er det krav til at det utarbeides individuell opplæringsplan for elever med spesialundervisning, og at det en gang i året utarbeides skriftlig oversikt over den opplæringa eleven har fått og en vurdering av utviklinga til eleven.

Undersøkelser av om kommunen kan dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning, innebærer at vi undersøker om de nevnte kravene er overholdt. I kapittel 2.2 nedenfor er nærmere redegjørelse for regelverk og de konkrete kravene vi undersøker og vurderer kommunen opp mot.

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes opp mot. Revisjonskriterier utledes fra autoritative eller anerkjente kilder innenfor det aktuelle området. De relevante kildene for utledning av revisjonskriterier i denne forvaltningsrevisjonen er:

- Lov 17.7.1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) (Opphevet)
- Lov 10.2.1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- Veilederen *Spesialundervisning*, Utdanningsdirektoratet
- *Veiledning til bruk av barnekonvensjonen i saksbehandlingen*, Utdanningsdirektoratet
- *Årshjul for spesialundervisning – rutiner for skoler i Alta*, Alta kommune

Ny opplæringslov trådte i kraft 1.8.2024. I den nye loven er det endringer i bestemmelsene som gjelder spesialundervisning. I den nye opplæringsloven er retten til spesialundervisning delt i tre; individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler. For tidsperioden som er undersøkt i denne forvaltningsrevisjonen, er det opplæringsloven av 1998 som har vært gjeldende og dermed er kilde for utledning av revisjonskriterier. I denne rapporten er det loven av 1998 som menes når vi henviser til opplæringsloven.

2.3 Utledning av revisjonskriterier

Tilpasset opplæring er hjemlet i opplæringsloven § 1-3. Av bestemmelsen følger at opplæringa skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev. Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1. I vurderingen av hvilket opplæringstilbud som skal gis, skal det særlig legges vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbudet skal ha et innhold som kan gi eleven et forsvarlig utbytte av opplæringa i forhold til andre elever og i forhold til de opplæringsmålene som er realistiske for eleven. Elever som får

spesialundervisning, skal ha det samme totale undervisningstimetallet som gjelder for andre elever.

I veilederen Spesialundervisning skriver Utdanningsdirektoratet blant annet følgende om forholdet mellom tilpasset opplæring, ordinær opplæring og spesialundervisning:
Prinsippet om tilpasset opplæring favner både den ordinære opplæringen og spesialundervisning. Skolens evne til å gi elevene opplæring som ivaretar deres faglige og sosiale utvikling innenfor rammen av ordinær opplæring er med på å avgjøre behovet for spesialundervisning. Spesialundervisning er også tilpasset opplæring, men ikke all tilpasset opplæring er spesialundervisning.

I veilederen viser Utdanningsdirektoratet til seks faser i arbeidet med spesialundervisning:
- Fase 1: Ordinær opplæring – bekymringsfasen
- Fase 2: Henvisning til PP-tjenesten
- Fase 3: Sakkyndig vurdering av elevens behov
- Fase 4: Vedtaksfasen
- Fase 5: Planlegging og gjennomføring
- Fase 6: Evaluering og veien videre

I denne forvaltningsrevisjonen er det arbeidet som skjer etter at eleven er henvist til PP-tjenesten som undersøkes – det vil si fase 3-6.

Dersom skolen vurderer at eleven ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring, henviser skolen eleven til PP-tjenesten. Foresatte kan også selv henvende seg til PP-tjenesten. Også andre instanser kan henvise til PPT – eksempelvis kan barnehagen ha henvist i forkant av skolestart.

<u>Fase 3 – sakkyndig vurdering</u>
Alle kommuner skal ha en PP-tjeneste. PP-tjenesten er skoleeiers sentrale sakkyndige organ. Det er en lovfestet oppgave for PPT å sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering når loven krever det.

Det følger av opplæringsloven § 5-3 at før kommunen gjør vedtak om spesialundervisning, skal det foreligge en sakkyndig vurdering av de særlige behovene til eleven. Vurderingen skal vise om eleven har behov for spesialundervisning og hvilket opplæringstilbud som bør gis.

Den sakkyndige vurderingen skal blant annet redegjøre for og ta standpunkt til
- Eleven sitt utbytte av det ordinære opplæringstilbudet
- Lærevansker hos eleven og andre særlige forhold som er viktige for opplæringa
- Realistiske opplæringsmål for eleven
- Om en kan hjelpe på de vanskene eleven har innenfor det ordinære opplæringstilbudet
- Hvilken opplæring som gir et forsvarlig opplæringstilbud

Det er to hovedelementer i sakkyndig vurdering; utredning og tilrådning. Utredningen skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, hva elevens vansker er og hvorfor eleven ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Tilrådningen (anbefalingen) skal gi skolen informasjon om hvilken opplæring PP-tjenesten mener vil gi eleven et forsvarlig opplæringstilbud. Som en

del av dette skal tilrådningen som hovedregel angi omfanget av elevens behov for spesialundervisning i timer.[4]

Det er ikke eksplisitte reguleringer i regelverket om varighet av sakkyndig vurdering. Fordi sakkyndig vurdering skal gi skolen et forsvarlig beslutningsgrunnlag, bør det ifølge Utdanningsdirektoratets veileder tydelig fremgå av sakkyndig vurdering hvor lang periode PPT vurderer at den gjelder for. Dersom den sakkyndige vurderingen er grundig og elevens behov er mer eller mindre uendret, kan det tenkes at en sakkyndig vurdering kan gjelde for mer enn ett opplæringsår.

I Utdanningsdirektoratets veileder er ventelister omtalt. Her fremgår at PP-tjenesten eller skoleeier ikke kan innføre ventelister for utredning av en elevs behov for spesialundervisning og at venteliste strider mot elevens rett til spesialundervisning. Videre fremgår at økonomiske og kapasitetsmessige årsaker til at elever ikke utredes, ikke er en gyldig grunn for at det tar lang tid å utarbeide en sakkyndig vurdering.

Før det blir gjort sakkyndig vurdering og før det blir gjort vedtak om å sette i gang spesialundervisning, skal det innhentes samtykke fra eleven eller fra foreldrene til eleven, jf. opplæringsloven § 5-4 andre ledd. For elever under 15 år er det foresatte som gir samtykke.

Saksbehandlingstid

Av forvaltningsloven følger at forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre en sak uten ugrunnet opphold. Det er ikke i opplæringsloven egne tidsfrister for de ulike fasene i saker om spesialundervisning. I veilederen viser Utdanningsdirektoratet til at i vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid, vil elevens behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig, føre til at for eksempel en total saksbehandlingstid på over tre måneder kan være for lang tid. Med total saksbehandlingstid henvises til hele prosessen; fra skolen starter vurderingen om eleven har behov for spesialundervisning og til enkeltvedtaket er fattet.

Vi legger til grunn at avgjørelse uten ugrunnet opphold i denne sammenhengen innebærer at skolen som utgangspunkt skal fatte vedtak om spesialundervisning raskt etter at ny sakkyndig vurdering foreligger, dersom denne kommer i løpet av skoleåret. Dersom sakkyndig vurdering foreligger i forkant av nytt skoleår, legger vi til grunn at vedtak skal fattes i forkant av skoleåret. Det følger også av Alta kommunes årshjul for 2022/2023 at vedtak for kommende skoleår fattes på våren, med mål om at eventuelle klager er ferdigbehandlet til skolestart.

Fase 4 – vedtak om spesialundervisning

Med utgangspunkt i den sakkyndige vurderingen skal det fattes vedtak om spesialundervisning. Slike vedtak er enkeltvedtak og forvaltningslovens bestemmelser kommer til anvendelse.

Det følger av forvaltningsloven § 23 at et enkeltvedtak skal være skriftlig om ikke dette av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt for forvaltningsorganet. Videre følger det av lovens §§ 24 og 25 at enkeltvedtak skal begrunnes og hva begrunnelsen skal inneholde. I begrunnelsen skal vises til de regler vedtaket bygger på, med mindre parten kjenner reglene. I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet i reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på. I begrunnelsen skal også nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til tidligere fremstilling tilstrekkelig.

[4] Jf. veilederen Spesialundervisning, Utdanningsdirektoratet.

I denne sammenhengen vil en henvisning til sakkyndig vurdering kunne være tilstrekkelig, dersom denne er gjort kjent for parten og har det innhold den skal.

For enkeltvedtak om spesialundervisning er også opplæringsloven § 5-3 fjerde ledd relevant når det gjelder begrunnelse av vedtak: Dersom kommunens vedtak avviker fra den sakkyndige vurderingen, skal begrunnelsen for vedtaket blant annet vise hvorfor kommunen mener at eleven likevel får et opplæringstilbud som oppfyller retten etter § 5-1.

Det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, skal sørge for at partene underrettes om vedtaket så snart som mulig. I underretningen skal det opplyses om klageadgang, klagefrist og den nærmere fremgangsmåte ved klage.

I Utdanningsdirektoratets veileder om spesialundervisning er det vist til forarbeidene til opplæringsloven, og at det er understreket her at det av vedtaket må gå frem klart og fullstendig hva slags opplæringstilbud eleven skal ha.

Enkeltvedtaket skal blant annet si noe om:
- Innhold (hva slags opplæringstilbud og eventuelle avvik fra læreplanverket)
- Omfang (antall årstimer mv.)
- Organisering (i klassen/gruppe, eneundervisning, alternativ opplæringsarena)
- Kompetanse (lærer, spesialpedagog, logoped, assistent mv.)

Det følger videre av veilederen at enkeltvedtaket som oftest vil ha saksbehandlingsfeil dersom det kun omfatter omfanget av spesialundervisningen, ikke vurderer hvilket opplæringstilbud eleven skal ha eller ikke sier noe om organisering av opplæring, i hvilke fag eleven har behov for særskilt tilrettelegging eller hvilket innhold det skal være i opplæringstilbudet.

Det er i regelverk ikke fastsatt krav om varighet på enkeltvedtak om spesialundervisning. Av Utdanningsdirektoratets veileder fremgår at vedtakets varighet må fremgå tydelig av vedtaket. Det følger videre at som hovedregel bør enkeltvedtaket gjelde for ett opplæringsår av gangen. Hvis elevens behov antas å være rimelig stabilt, er det mulig å treffe enkeltvedtak om spesialundervisning som gjelder for mer enn ett år.

Av Alta kommunes egne rutiner - årshjul for spesialundervisning gjeldende for skoleåret 2022/2023 - følger at fristen for oversendelse av sakkyndige vurderinger til vedtaksinstansen (skolen) var 31. mars. Frist for å fatte og oversende enkeltvedtak for påfølgende skoleår til foresatte, var utgangen av april.

<u>Fase 5 – planlegging og gjennomføring</u>
For elever som får spesialundervisning, skal det utarbeides individuell opplæringsplan (IOP). Dette følger av opplæringsloven § 5-5 første ledd. Planen skal vise mål for og innholdet i opplæringa og hvordan den skal drives.

Enkeltvedtaket setter de absolutte rammene for IOP. Det vil si at det i IOP ikke kan inngå flere eller færre rettigheter for eleven enn det som fremgår av vedtaket. Det innebærer også at skolen heller ikke kan utarbeide eller benytte en individuell opplæringsplan før det foreligger enkeltvedtak om spesialundervisning.

Av Utdanningsdirektoratets veileder følger at en IOP kan lages på mange måter. Dette gjelder både form og mer konkret innhold. En IOP skal være til praktisk hjelp for lærerne når de skal

gi eleven spesialundervisning. Når det gjelder innholdet i IOP, viser veilederen til at den skal inneholde mål for opplæringen, innholdet i opplæringen og hvordan opplæringen ellers skal drives. Innholdet må samordnes med klassens fag for ordinær opplæring. Det må også komme frem i hvilke fag eller deler av et fag det skal gis spesialundervisning.

Av Alta kommunes egne rutiner, årshjul for spesialundervisning gjeldende for skoleåret 2022/2023, fremgår at frist for ferdigstillelse av IOP var innen uke 37 (12.-18.9.2022).

Fase 6 – evaluering og veien videre

Det følger av opplæringsloven § 5-5 andre ledd at skolen en gang i året skal utarbeide en skriftlig oversikt over den opplæringen eleven har fått, og en vurdering av utviklingen til eleven. Utviklingen til eleven skal vurderes ut fra målene som er satt i den individuelle opplæringsplanen til eleven. Skolen skal sende oversikten og vurderingen til eleven eller til elevens foreldre og til kommunen.

Når elevens utvikling er vurdert må skolen, i samarbeid med foreldrene og eleven, vurdere om det er behov for videre spesialundervisning, eller om eleven kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet.

Det følger av kommunens egne rutiner at frist for gjennomføring av evaluering og ferdigstillelse av årsrapport for skoleåret 2022/2023 var 10. juni.

Medvirkning og vurderinger av barnets beste

Av opplæringsloven § 5-4 tredje ledd følger at tilbud om spesialundervisning skal, så langt som mulig, utformes i samarbeid med eleven og foreldrene til eleven, og det skal legges stor vekt på deres syn.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet en veileder til bruk av barnekonvensjonen i saksbehandlingen. I denne er det innledningsvis redegjort for at barnekonvensjonen inneholder fire generelle prinsipper: Artikkel 2 (ikke-diskriminering), artikkel 3 (barnets beste), artikkel 6 (retten til liv og utvikling), artikkel 12 (barnets rett til å bli hørt). De andre bestemmelsene i konvensjonen kan tolkes i lys av disse prinsippene. Barns rett til å bli hørt og hensynet til barnets beste følger også av Grunnloven § 104.

I Utdanningsdirektoratets veileder fremgår at i saksbehandlingen skal undersøkes hva som er barnets syn, og barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med alder og modenhet. Barnet må ikke nødvendigvis ha meninger om løsningen av en sak for å uttale seg. Det er tilstrekkelig at barnet mener noe om enkelte sider av en sak. Barn har ingen plikt til å uttale seg, men skal få muligheten.

Artikkel 3 nr. 1 fastsetter at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. I veilederen er redegjort for at barnets beste er en rettighet, et generelt prinsipp og en saksbehandlingsregel – og at alle deler skal ivaretas.

I veilederen står det:
Barnets beste-vurderingen er en prosess med flere trinn som vi må synliggjøre i begrunnelsen for enkeltvedtaket. Vi kan kort oppsummere dette til at barnets beste-vurderingen handler om vurdere – vekte – vise:

- *Vurdere hva som er barnets beste i denne saken*

- *Vekte hensynet opp mot andre hensyn og avgjøre hvilken betydning barnets beste skal ha i saken*
- *Vise (dokumentere) innholdet i barnets beste-vurderingen og forklare vektingen av de ulike hensynene i begrunnelsen for vedtaket*

Med bakgrunn i redegjørelsene over om regelverk, veiledere og kommunens egne rutiner, har vi utledet følgende revisjonskriterier:

- Alta kommune skal sikre at det foreligger sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialundervisning

- Alta kommune skal sikre at sakkyndig vurdering har innhold i tråd med minimumskravene i opplæringsloven

- Alta kommune skal innhente samtykke fra elev eller foreldre før det blir gjort sakkyndig vurdering og før vedtak om spesialundervisning fattes

- Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal være skriftlige og begrunnet, herunder inneholde faktisk og rettslig grunnlag

- Dersom vedtak om spesialundervisning avviker fra sakkyndig vurdering, skal Alta kommune i begrunnelsen for vedtaket vise til hvorfor kommunen mener eleven likevel får et opplæringstilbud som oppfyller retten etter § 5-1

- Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal fattes raskt etter sakkyndig vurdering foreligger, eller i forkant av nytt skoleår

- Alta kommunes underretning om vedtak om spesialundervisning skal inneholde opplysninger om klageadgang

- Alta kommune skal underrette foresatte/elev om vedtak så snart det er fattet

- Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal angi hva slags opplæringstilbud eleven skal ha, herunder innhold, organisering og kompetanse som skal forestå undervisningen

- Alta kommune må angi varighet i vedtak om spesialundervisning

- Alta kommune skal for elever med vedtak om spesialundervisning utarbeide individuell opplæringsplan (IOP) som viser mål for og innholdet i opplæringa og hvordan den skal utføres

- Alta kommune skal utarbeide årsrapport som gir oversikt over opplæringa eleven har fått og inneholder vurdering av utviklinga til eleven opp mot målene til IOP

- Alta kommune skal i saker om spesialundervisning gi eleven anledning til å uttale seg

- Alta kommune skal i saker om spesialundervisning vurdere hva som er barnets beste i saken og vise denne vurderingen

- Skolene skal overholde Alta kommunes egne frister i arbeidet med saker om spesialundervisning

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis også i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon[5]. Oppstartsmøte for forvaltningsrevisjonen ble gjennomført 5.4.2024 via Teams. Fra Alta kommune deltok nestleder for oppvekst og kultur (også skolefaglig ansvarlig), rådgiver for økonomi oppvekst og to rådgivere oppvekst. Vår kontaktperson i Alta kommune i gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen har vært rådgiver oppvekst, Ann-Karin Hindbjørgmo.

Fra Alta kommune har vi etterspurt og fått rutiner, maler og planer med relevans for arbeidet med spesialundervisning. Vi har også fått oversikt over andelen elever med vedtak om spesialundervisning ved den enkelte skole.

For å undersøke hvorvidt kommunen kan dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning, har vi gjennomgått dokumentasjon i enkeltsaker. Sentrale dokumenter er eventuell henvisning fra skolen til PPT, sakkyndig vurdering, individuell opplæringsplan og årsrapport. Sakene vi har gjennomgått, gjelder skoleåret 2022/2023. For å kunne undersøke alle fasene i en sak, må skoleåret være avsluttet. Utgangspunktet var at vi skulle undersøke skoleåret 2022/2023. Vi forespurte også kommunen om det kunne være aktuelt å gjøre gjennomgang av saker for skoleåret 2023/2024 i stedet, og det ble avklart at skoleåret 2022/2023 var mest hensiktsmessig å gjennomgå.

Det lar seg ikke gjøre å gjennomgå alle Alta kommunes saker om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023, og vi har gjort et utvalg. Vi valgte ut fire skoler for nærmere undersøkelse av saker. De fire skolene er:

- Saga skole (1.-4. trinn)
- Bossekop skole (1.-7. trinn)
- Talvik skole (1.-10. trinn)
- Alta ungdomsskole (8.-10. trinn)

I utvalget av skoler vektla vi at utvalget skulle inkludere skoler med ulike trinn (1-4, 1-7, 8-10 og 1-10), at det skulle inngå både skoler med relativt høyt og relativt lavt elevtall og at det skulle inngå skoler med både relativt høy og relativt lav andel spesialundervisning. Det er ingen konkrete grunner til at akkurat disse fire skolene ble valgt ut – utvalget er tilfeldig med bakgrunn i nevnte «kriterier».

Alta ungdomsskole er en stor skole med mange elever og hadde skoleåret 2022/2023 relativt mange enkeltvedtak om spesialundervisning. For denne skolen har vi gjennomgått et utvalg av saker om spesialundervisning – om lag 1/3 av sakene (17 saker). For de øvrige skolene har vi gjennomgått alle saker om spesialundervisning i skoleåret 2022/2023, med unntak av én sak. Når elever bytter skole, er det den nye skolen som har tilgang til elevmappa i saksbehandlingssystemet Elements. Det var et tilfelle hvor eleven hadde flyttet, og dokumentasjonen ikke var tilgjengelig i Elements. Til sammen består datagrunnlaget av 36 saker. Når en elev henvises til PP-tjenesten kan PP-tjenesten sin vurdering være at eleven ikke har behov for spesialundervisning. Det var tilfellet i en av de gjennomgåtte sakene, og vi har

[5] *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon* fastsatt av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner med oppstartsbrev sendt etter 30.09.2020

dermed gjennomgått 35 saker hvor det var fattet enkeltvedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023.

Alta kommune benytter som nevnt sak- og arkivsystemet, Elements. Dokumentasjon i saker om spesialundervisning finnes i elevmapper i dette systemet. Vi har gjennomgått saker om spesialundervisning gjennom tilgang til Elements. Gjennomgangen av sakene om spesialundervisning ble gjennomført på den enkelte skole. Vi fikk i den forbindelse informasjon fra skoleledelsen (rektor og inspektør) ved de fire skolene samt stilte spørsmål til sakene i de tilfellene det var behov for det.

Vi har også avholdt møte med kommunens PP-tjeneste for å få nærmere informasjon om blant annet saksbehandlingstid og kapasitet. Leder for PP-tjenesten og teamkoordinatorer deltok i møtet med oss.

3.2 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og konkludere på problemstillingen. Revisor vurderer at det datamaterialet som er presentert i rapporten, oppfyller dette gyldighetskravet. Som redegjort for, har vi undersøkt et utvalg av alle saker om spesialundervisning i Alta kommune for skoleåret 2022/2023. Våre vurderinger og konklusjoner gjelder kun for de sakene som er undersøkt. Vi anser våre informanter som relevante. Vi har fått informasjon fra skoleeier (oppvekstadministrasjonen) og fra rektorene/inspektører ved de fire skolene, som har ansvaret for arbeidet med spesialundervisning ved skolene. Vi betrakter også et utvalg bestående av 35 saker om spesialundervisning som et tilstrekkelig grunnlag for våre vurderinger.

Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige. Revisor har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenlignet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. Den enkelte skole har etter vårt besøk hos dem fått tilsendt oppsummering av våre funn fra gjennomgangen av saker og opplysninger fra dem, og med mulighet til å korrigere/supplere. Det ble skrevet referat fra oppstartsmøtet som kommunen fikk til gjennomgang for korrigeringer/suppleringer. Øvrig datamateriale som ligger til grunn for våre beskrivelser i rapporten er fra skriftlige dokumenter som rutinebeskrivelser, reglementer eller politiske saker. Dette forutsetter vi er pålitelige data. Vi har også fremlagt våre beskrivelser av datamaterialet for kommunen gjennom et rapportutkast, og vi har gjort enkelte justeringer med bakgrunn i tilbakemeldingene fra kommunen.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også på et overordnet nivå sikret gjennom KomRev NORDs interne kvalitetssikringssystem.

3.3 Avgrensninger

Undersøkelsene er avgrenset til å gjelde saker om spesialundervisning i skoleåret 2022/2023 og gjelder et utvalg av saker ved fire av de kommunale grunnskolene i kommunen. Utvalget er nærmere beskrevet i kapittel 3.1.

Vi ettergår ikke eller overprøver faglige vurderinger som ligger til grunn for vedtak om spesialundervisning. Eksempelvis innebærer det at vi ikke gjør selvstendige vurderinger av

hvorvidt elever bør ha spesialundervisning og i hvilket omfang. Vi undersøker hvorvidt kravene til saksbehandling er ivaretatt, herunder at det til grunn for vedtak om spesialundervisning foreligger en sakkyndig vurdering som vurderer elevens behov, og at skolen – dersom de har fraveket tilrådningene i denne – har begrunnet det i tråd med lovens krav.

4 KOMMUNENS SYSTEMER

4.1 Organisering og ansvar

Alle skolene i Alta kommune hører innunder Oppvekst og kulturtjenesten, som ledes av kommunalleder for Oppvekst og kultur. Kommunalleder er del av kommunedirektørens lederteam. Nestleder for oppvekst og kultur er også skolefaglig ansvarlig. I oppvekstadministrasjonen er det rådgivere med ulike ansvarsfelt. Det er egen økonomisk rådgiver med oppgaver knyttet til ressurstildeling og økonomisk oppfølging av skoler.

Det er i Alta kommune også private skoler, og enkeltvedtak om spesialundervisning for elever ved disse skolene er det rådgiver i administrasjonen som har ansvaret for. Gjesteelever i Alta kommune er det også rådgiver i administrasjonen som fatter vedtak for, og Alta kommune anmoder hjemkommunen om å fatte vedtak. Alta kommune fatter også vedtak for elever tilhørende Alta kommune som bor i andre kommuner, og dette har rådgiver i administrasjonen ansvaret for.

Både administrasjonen og rektorene har opplyst at rektorene er delegert myndighet til å fatte vedtak om spesialundervisning for elever ved sin skole. I Alta kommunes delegeringsreglement fant vi at myndigheten er delegert fra kommunestyret til kommunedirektør, men ikke videre til rektorene, jf. utklipp nedenfor.

§ 5-1 Rett til spesialundervisning

*Kommunestyret → **Kommunedirektør***

Som nevnt trådte ny opplæringslov i kraft 1.8.2024, og den nye opplæringsloven inngår i kommunens delegeringsreglement. Her fremgår videredelegering fra kommunedirektør til avdelingsleder for voksenopplæringen og rektorene/virksomhetslederne ved oppvekstsentrene. Vi finner ikke at rektorene ved de øvrige skolene er delegert denne myndigheten.

§ 11-7 Vedtak om individuelt tilrettelagd opplæring og krav om sakkunnig vurdering

*Kommunestyret → Kommunedirektør → Kommunalleder oppvekst og kulturtjenesten → **Rektor Talvik oppvekstsenter(Virksomhetsleder)***

*Kommunestyret → Kommunedirektør → Kommunalleder oppvekst og kulturtjenesten → Virksomhetsleder Alta integrerings- og kompetansesenter → **Avdelingsleder voksenopplæringen***

*Kommunestyret → Kommunedirektør → Kommunalleder oppvekst og kulturtjenesten → **Rektor Rafsbotn oppvekstsenter. (Virksomhetsleder)***

*Kommunestyret → Kommunedirektør → Kommunalleder oppvekst og kulturtjenesten → **Rektor Kaiskuru Oppvekssstsenter(Virksomhetsleder)***

*Kommunestyret → Kommunedirektør → Kommunalleder oppvekst og kulturtjenesten → Virksomhetsleder Barn og ungetjenesten → **Leder PP-tjenesten***

Vi har spurt Alta kommune om det foreligger formell delegasjon av myndighet til å fatte vedtak om spesialundervisning til rektorene. Kommunen har vist til dokumentet «Alta kommunes kvalitetssikringssystem for grunnskolene». Her fremgår, under «Intern delegasjon for oppvekst og kultur», at rektorene har myndighet til å fatte vedtak om spesialundervisning innen gitte rammer.

Ved alle kommunens grunnskoler er det en spesialpedagogisk ansvarlig. Det varierer mellom skolene (avhengig av størrelse) om dette er en egen stilling, eller om funksjonen ivaretas av eksempelvis inspektør ved skolen. To ganger i året er det faste dager med alle spesialpedagogiske ansvarlige. Fra skoleeiers side er intensjonen at spesialpedagogisk ansvarlige skal gi opplæring og veiledning på sine skoler med bakgrunn i det som gjennomgås på fagdagene. Alle skoleledere, inspektører, spesialpedagogiske ansvarlige og PPT får også tilbud om å delta på et todagers fagwebinar med tema spesialundervisning.

4.2 Rutiner og systemer

Alta kommune som skoleeier har utarbeidet flere rutiner og systemer som er felles for alle skolene i kommunen.

For skoleåret 2022/2023 har dokumentasjon i saker om spesialundervisning vært i sak- og arkivsystemet Elements. Kommunen implementerer nå et nytt system som skal benyttes til blant annet dokumentasjon i saker om spesialundervisning; Vigilo. Vigilo er et administrativt system for oppvekstsektoren. En utfordring med Elements, har vært tilgang for lærere i systemet. Lærerne har kun hatt lesetilgang. Med overgang til nytt system vil tilganger bli enklere.

Kommunen benytter også internkontrollsystemet Moava (1310). Dette er et system tilpasset skole, med et innebygget årshjul med oppgaver knyttet til regelverk. Det kan gjøres lokale tilpasninger slik at kommunen kan legge inn egne gjøremål og frister i systemet. Skolene rapporterer til skoleeier gjennom dette systemet, blant annet to ganger i året om elever med vedtak om spesialundervisning.

Kommunen har flere rutiner og maler med relevans for skolenes arbeid med spesialundervisning. Før det fattes vedtak om spesialundervisning, skal det prøves ut tiltak i ordinær opplæring. Kommunen har egen rutinebeskrivelse for hva som skal gjøres dersom elever viser vansker med å følge læringsmål for eget trinn, både faglig og sosialt. Før det eventuelt er aktuelt å henvise elev til PPT, gjennomføres det et drøftingsmøte hvor PPT deltar, i tillegg til blant annet kontaktlærer og skolens spesialpedagogiske ansvarlige. I drøftingsmøter vurderes henvisning til PPT. I utklipp 1 nedenfor er handlingshjul som viser arbeid som skolen og PPT skal gjøre fra det oppstår bekymring knyttet til en elev.

Utklipp 1: Arbeidsmodell for spesialundervisning (handlingshjul), fra Alta kommunes årshjul for spesialundervisning

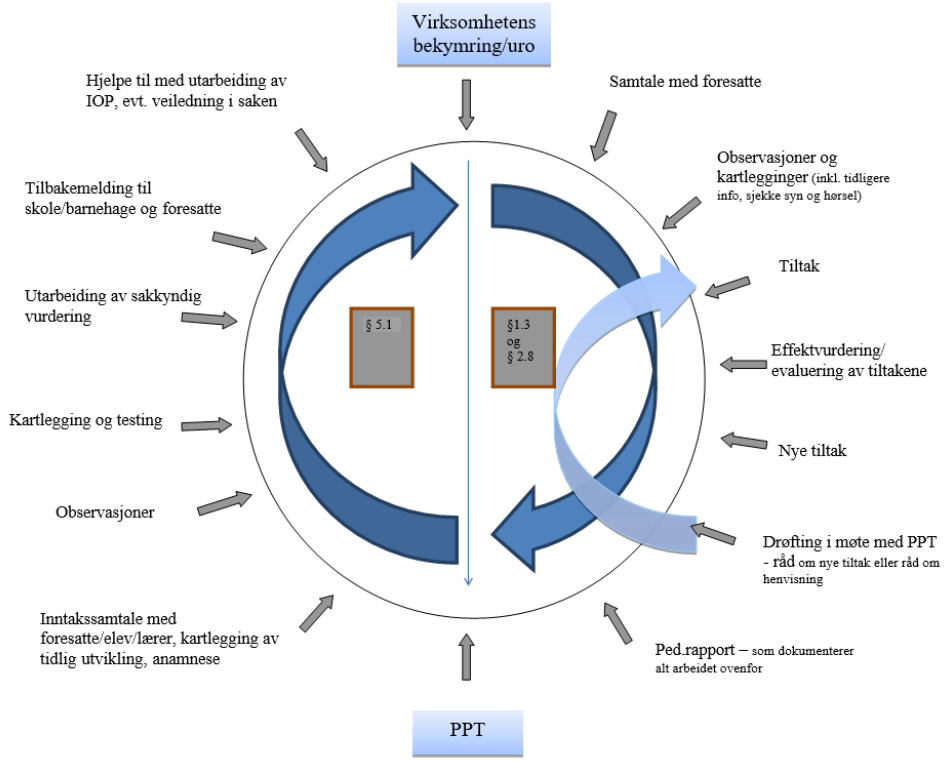

Det er faste systemer for samarbeid mellom PPT og skolene. PP-tjenesten er organisert med faste kontaktpersoner for den enkelte skole, slik at det blir en kontinuitet i samarbeidet mellom tjenesten og skolene. PP-rådgiverne som er knyttet til den enkelte skole blir da også godt kjent med den enkelte skole og hvilke muligheter skolen har for tilpasninger/tilrettelegging. Det avholdes faste systemmøter mellom skolene og PPT. Hyppigheten på disse møtene er ca. hver sjette uke. PPT deltar også i nettverkene som er etablert i forbindelse med Kompetanseløftet. PPT ser det som viktig å bruke tid på systemarbeid med skolene.

Kommunen har utarbeidet flere skjema og maler som alle skolene kan benytte i arbeidet med spesialundervisning, herunder enkeltsaker. Det er blant annet maler for innhenting av samtykke fra foresatte, vedtak om spesialundervisning, individuell opplæringsplan (IOP) og årsrapport. I forbindelse med ny opplæringslov er det utarbeidet noen nye maler, men disse er ikke benyttet for skoleåret 2022/2023 som vår gjennomgang av saker gjelder. Alta kommune har også rutinebeskrivelser for gjesteelever som skal ha spesialundervisning.

For arbeidet med spesialundervisning er det et eget årshjul som beskriver hva som skal gjøres på ulike tidspunkter av året. Som redegjort for i kapittel 2, er det her angitt frister for vedtak, individuell opplæringsplan og årsrapporter. Det er også oversikt over andre frister i dette årshjulet, blant annet for arbeidet med overganger både til videregående skole og fra barnehage til barneskole/barneskole til ungdomsskole. Årshjulet gir beskrivelser av de sentrale oppgavene, rutinene og fristene for hele skoleåret.

Skoleeier har også utarbeidet et skjema for høring av barn i forbindelse med spesialundervisning, som skal sikre at barnets stemme høres og dokumentasjon av det. Som en

del av arbeidet med ny opplæringslov, skal det også jobbes med barnets beste og vurderinger av det.[6]

Som nevnt i kapittel 1, har noen skoler *helhetlig opplæringstilbud*. Tilbudet retter seg mot elever med omfattende funksjonshemninger og behov for sammensatte tjenester. Dette har kommunen egen beskrivelse av, hvor det også inngår informasjon om ansvar og retningslinjer. Tilbudet ligger i grensesnittet mellom opplæring og helse/omsorg, hvor tilrettelegging for læring og mestring gjennom dagen er et felles mål.

4.3 Ressurser til spesialundervisning

Alta kommune har en tildelingsmodell for skolene. Alle skoler får en grunnressurs, og 1/6 av denne gjelder tilpasset opplæring. I det samlede budsjettet er det en pott til spesialundervisning som fordeles til skolene etter elevtall. Det tildeles utover dette en toppressurs for vedtak der eleven har vedtak om mer enn 18 timer spesialundervisning i uka. Administrasjonen ser at det er en økning i omfanget av spesialundervisning for de elevene som har vedtak om det – det tildeles flere timer til den enkelte elev enn før. PPT anbefaler også flere timer i de sakkyndige vurderingene. Videre opplyste administrasjonen at det er en økning i sakkyndige vurderinger som omhandler andre utfordringer enn fagvansker – eksempelvis knyttet til sosiale utfordringer eller fravær.

Administrasjonen opplyste i møte med oss at flere skoler bruker den delen av grunnressursen som i utgangspunktet er ment til tilpasset opplæring, til spesialundervisning. Årsaken er mangel på ressurser til spesialundervisning. Administrasjonen opplyste at vedtak om spesialundervisning også er et ressursspørsmål, og at det skjer at skoler ikke fatter vedtak om spesialundervisning selv om PPT anbefaler det i sakkyndig vurdering. Det skjer også at skoler fatter vedtak om spesialundervisning med et lavere omfang enn anbefalingen fra PPT tilsier. Det er rektorene som har ansvaret for at driften og undervisningstilbudet skal være forsvarlig, og vurderer hvordan ressurser skal brukes for å oppnå det. Det kan også innebære løsninger hvor elev med vedtak om spesialundervisning får mye av undervisningen i klassen, eller at flere elever med vedtak om spesialundervisning deler på samme ressurs.

Alle budsjettmidler fordeles til skolene på våren. Administrasjonen opplyste at dette bidrar til forutsigbarhet for skolene. Dersom det i løpet av skoleåret gjøres vedtak om spesialundervisning som krever ressurser utover det skolen har, er det ikke en egen pott for å tildele ressurser til den aktuelle skolen. Aktuell skole må dekke dette innenfor egen ramme, og vil eventuelt få merforbruk i forhold til budsjett.

Kommunen har tilbudet *Grønn Omsorg*. Det er rundt 20-25 elever i kommunen som har dette tilbudet, som er tre timer hver 14. dag. Tilbudet gis utenfor skolen og skolen finansierer det ikke selv, slik at for skoler med elever med dette tilbudet, frigjøres noe ressurser.

Det pågår et arbeid med fordeling av ressurser til private skoler (tildelingsmodell). Administrasjonen opplyste at dagens system ikke sikrer likebehandling mellom kommunale og private skoler. Tildelingen til de private skolene har vært for rause. Målet er at ny modell skal være klar innen tildelinger for skoleåret 25/26 skal gjøres.

[6] I ny opplæringslov er det i kapittel 10 inntatt bestemmelse om det beste for eleven. Som redegjort for i kapittel 2, er det ikke nytt at hensynet til barnets beste skal vurderes, men det er nytt at det er en egen bestemmelse i opplæringsloven.

I samtaler med skoleledelsen for de fire skolene som inngår i forvaltningsrevisjonen, har vi stilt spørsmål om hvordan de opplever ressurssituasjonen med hensyn til spesialundervisning. Tre av skolene opplyste at den er utfordrende. Ledelsen ved Talvik skole fortalte at de får det til å gå opp, fordi de har såpass små elevgrupper og dermed muligheter for fleksibilitet i organiseringen. Ledelsen ved Saga skole og Alta ungdomsskole opplyste at de ved behov går utenfor budsjett for å ha tilstrekkelige ressurser til å ivareta spesialundervisningen. Ved Bossekop skole opplyste ledelsen at ressursene til spesialundervisning egentlig er redusert. Ved etableringen av læringsmiljøteam i kommunen, ble fire spesialpedagoger tatt ut av skolene for å inngå i dette. Dette teamet jobber med alle skolene, og er ikke fast på noen skoler. Skoleledelsen på Bossekop skole viste til at det i arbeidet med skolemiljø er viktig med kontinuerlig arbeid blant de faste ansatte som kjenner elevene.

4.4 Tilstandsrapporter og årsmeldinger

I henhold til opplæringsloven § 13-3e skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa, knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av kommunestyret. Alta kommune har utarbeidet tilstandsrapporter og fremlagt disse for kommunestyret. I tilstandsrapportene er blant annet informasjon om resultatene fra nasjonale prøver, resultatene fra Elevundersøkelsen og hva som skal arbeides videre med i Altaskolen.

Om spesialundervisning står følgende i tilstandsrapporten for skoleåret 2022/2023:
«Antall elever med spesialundervisning er svakt økende. Årsaken til spesialundervisning er en kombinasjon av fagvansker, diagnoser og atferd. Vi ser at andelen elever som får spesialundervisning på ungdomstrinnet er for høyt. Skolene har et ansvar for å sikre tidlig innsats når de ser elever som strever faglig og/eller sosialt. I dette arbeidet er skolen avhengig av et tett og godt samarbeid med andre tjenester da det ofte er stor kompleksitet i mange av sakene.»

I kommunens årsmelding for 2023 er omtalt at Altaskolen er en del av oppfølgingsordningen. Oppfølgingsordningen skal bidra til at kommuner med svake resultater på sentrale områder av opplæringen over tid får hjelp til å skape bedre læringsmiljø og læringsresultater for elevene i kommunen. I oppfølgingsordningen får kommunen tilbud og støtte og veiledning over en periode på tre år. Det er Utdanningsdirektoratet som identifiserer kommuner som får tilbud om å delta i ordningen. Målsetningen for Altaskolen 2023-2027 er at den enkelte elev skal oppleve inkludering, medvirkning, motivasjon og mestring.

Av årsmeldingen fremgår også at det er en stor utfordring at andelen elever med spesialundervisning øker i takt med alder. Det er flere gutter enn jenter som har behov for spesialundervisning. Også i årsmeldingen omtales ressurssituasjonen: Behovet for tilrettelegging er større enn ressursene og skolene drifter i gråsonen i forhold til loven da skolene må hente spesialpedagogiske ressurser fra grunnrammen. Det er et mål å tilpasse den allmennpedagogiske undervisningen i større grad, slik at behovet for spesialundervisning går ned. Gjennom en mer inkluderende opplæring der elever har større grad av medvirkning er målet at den ordinære opplæringen bidrar til mindre spesialundervisning. En opplæring som i tillegg er mer praktisk og variert vil i større grad bidra til motivasjon og mestring, noe som er målet med utviklingsarbeidet som pågår i Altaskolen, fremgår det av årsmeldingen.

I årsmeldingen er det omtalt at det er lovpålagt at alle skoler skal ha et skolehelsetilbud, og at dette over mange år har vært ikke-eksisterende på mange skoler. Det har ført til at elever ikke

får den hjelpen de har krav på og at lærerne står alene med store utfordringer de ikke har kompetanse til å håndtere godt nok. Det vises i årsmeldingen til at mange elever sliter med sosio-emosjonelle utfordringer, og at utagerende atferd med vold og trusler mot både elever og voksne er blitt vanlig. Fremover vil det ses på alternative løsninger for å sikre et godt skolehelsetilbud, hvor én mulighet kan være å tilsette psykiatriske sykepleiere i mangel på helsesykepleiere. Manglende tilbud om skolehelsetjeneste har ikke nødvendigvis direkte betydning for kommunens arbeid med spesialundervisning, men vi anser det relevant å omtale, da skolehelsetjenesten inngår som en del av den helhetlige oppfølgingen av elevene.

5 SAKER OM SPESIALUNDERVISNING

Kan Alta kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning?

Revisjonskriterier

- Alta kommune skal sikre at det foreligger sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialundervisning
- Alta kommune skal sikre at sakkyndig vurdering har innhold i tråd med minimumskravene i opplæringsloven
- Alta kommune skal innhente samtykke fra elev eller foreldre før det blir gjort sakkyndig vurdering og før vedtak om spesialundervisning fattes
- Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal være skriftlige og begrunnet, herunder inneholde faktisk og rettslig grunnlag
- Dersom vedtak om spesialundervisning avviker fra sakkyndig vurdering, skal Alta kommune i begrunnelsen for vedtaket vise til hvorfor kommunen mener eleven likevel får et opplæringstilbud som oppfyller retten etter § 5-1
- Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal fattes raskt etter sakkyndig vurdering foreligger, eller i forkant av nytt skoleår
- Alta kommunes underretning om vedtak om spesialundervisning skal inneholde opplysninger om klageadgang
- Alta kommune skal underrette foresatte/elev om vedtak så snart det er fattet
- Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal angi hva slags opplæringstilbud eleven skal ha, herunder innhold, organisering og kompetanse som skal forestå undervisningen
- Alta kommune må angi varighet i vedtak om spesialundervisning
- Alta kommune skal for elever med vedtak om spesialundervisning utarbeide individuell opplæringsplan (IOP) som viser mål for og innholdet i opplæringa og hvordan den skal utføres
- Alta kommune skal utarbeide årsrapport som gir oversikt over opplæringa eleven har fått og inneholder vurdering av utviklinga til eleven opp mot målene til IOP
- Alta kommune skal i saker om spesialundervisning gi eleven anledning til å uttale seg
- Alta kommune skal i saker om spesialundervisning vurdere hva som er barnets beste i saken og vise denne vurderingen
- Skolene skal overholde Alta kommunes egne frister i arbeidet med saker om spesialundervisning

5.1 Innledning

De 35 sakene om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023 som vi har gjennomgått, fordelte seg på fire ulike skoler. I dette delkapittelet er kort informasjon om de fire skolene, mens vi i kapitlene 5.2-5.6 presenterer funn fra vår gjennomgang av sakene. Kapitlene er delt inn etter de ulike fasene i sakene; sakkyndig vurdering, vedtak, individuell opplæringsplan og årsrapport. I tillegg har vi undersøkt medvirkning (elevens stemme) i sakene.

Alta ungdomsskole

Skoleåret 2023/2024 hadde skolen 430 elever. Skoleledelsen består av rektor og fire inspektører. Skolen har også kontorsjef og merkantil ressurs. Inspektørene har ulike ansvarsområder, inndelt etter oppgaver skolen har. Tidligere var det tre inspektører ved skolen, og da hadde de ansvar knyttet til ulike trinn. Inspektør ved skolen er spesialpedagogisk ansvarlig.

Alta ungdomsskole sine elever kommer fra barneskolene Elvebakken, Komsa, Gakori, Kaiskuru, Øvre Alta og også fra Montessori-skolen. Det er ikke fritt skolevalg i Alta kommune, slik at elevene som utgangspunkt skal gå på skolen de «sogner til». Skoleledelsen opplyste at det er noen som ønsker bytte mellom ungdomsskolene i kommunen, men det er relativt høy terskel for å få det innvilget. Det er egne rutiner for overgang fra barneskole til ungdomsskole og gjøres mye arbeid i den forbindelse. Det er barneskolene som deler inn elevene sine i grupper til ungdomsskolen.

Alta ungdomsskole har samisk 1 og helhetlig opplæringstilbud (spesialpedagogisk avdeling) og tar imot alle elever som skal ha disse tilbudene for 8.-10.trinn. På spesialpedagogisk avdeling er det 9-10 plasser, men om flere har behov for tilbudet vil skolen måtte løse det.

På planleggingsdagene om høsten er det satt av tid til gjennomgang av sakkyndige vurderinger og annen dokumentasjon knyttet til spesialundervisning, slik at de lærerne som skal jobbe med elevene er kjent med innholdet i sakkyndig vurdering og elevens utfordringer. Dette gjennomgås også på våren, slik at det gjøres fast to ganger i løpet av skoleåret. For elever med vedtak om spesialundervisning er det to samarbeidsmøter i halvåret.

Bossekop skole

Barneskolen (1.-7. trinn) hadde 190 elever skoleåret 2023/2024. Skolen har to inspektører og rektor. Disse har fordelt hovedansvaret for trinnene mellom seg, hvor rektor har 1.-3.trinn, en inspektør 4.-5. trinn og en inspektør har 6.-7. trinn. De har da hovedansvaret for «sine» trinn, men samarbeider. Inspektør for 4.-5. trinn har også ansvar for «verdensklassen», som er en mottaksklasse for språklige minoritetselever som relativt nylig har kommet til Norge.

Skolen har ressursteam, som møtes annenhver uke. Her kan lærere drøfte saker/bekymringer, og også foreldre kan komme for å diskutere forhold rundt sitt barn dersom de ønsker det. I ressursteam deltar skolens ledelse og miljøveileder. Helsesykepleier, PP-kontakt og barnevernet er også med i «utvidet» ressursteam, men for tiden er det ikke helsesykepleier tilknyttet skolen (grunnet vakanse). Omtrent hver 6. uke er det drøfting av saker med PPT.

Skoleledelsen opplyste at skolen har jobbet mye med tilpasset og intensiv opplæring. Dette arbeidet mener de har gitt seg utslag i en relativt lav andel elever med vedtak om spesialundervisning, fordi flere ivaretas gjennom ordinær opplæring.

Saga skole
Saga skole har 1.-4. trinn og elevtallet skoleåret 2023/2024 var 117. Ledelsen består av rektor, en inspektør og egen SFO-leder. Rektor og inspektør følger opp saker om spesialundervisning.

Skolen har plangruppemøter ukentlig. I disse deltar ledelsen (rektor og inspektør) og lagledere for 1.-2. trinn og 3.-4. trinn. Det er ulike tema i møtene – overordnet kan en si de omhandler skoleutvikling. Skolen har egen leseveileder og egen regneveileder. Disse benyttes for å ivareta intensiv/tilpasset opplæring innenfor disse områdene.

Talvik skole
Talvik skole har 1.-10. trinn og skoleåret 2023/2024 var elevtallet 58. Skolen er en del av Talvik oppvekstsenter, som i tillegg til skolen består av barnehage. Skoleledelsen består av rektor og inspektør. Rektor er leder for hele oppvekstsenteret, og også for Kvalfjord skole. Kvalfjord skole har også 1.-10. trinn og hadde tre elever skoleåret 2023/2024.

Ansvarsfordelingen i arbeidet med spesialundervisning er at inspektør skriver vedtakene. Rektor mottar sakkyndige vurderinger og leser gjennom alle disse. Han deltar også i samarbeidsmøter, ansvarsgruppemøter og andre møter om elevene. Det er en av lærerne ved skolen som bistår i utarbeidelse av vedtak, med gjennomgang/kontroll av IOP-er, årsrapporter, mv.

Det er rektorene som har det overordnede ansvaret for arbeidet med spesialundervisning. Skoleledelsen fatter vedtak om spesialundervisning. Ved alle skolene er det kontaktlærerne som har det praktiske ansvaret for utarbeidelse av individuell opplæringsplan og årsrapporter. Øvrige lærere som er involvert i undervisningen til aktuell elev i fagene det gis spesialundervisning i, skal bidra i arbeidet med IOP og årsrapport. Skoleledelsen bidrar ved behov, herunder med veiledning.

Alle de fire skolene opplever å ha et godt samarbeid med PPT. PPT har også opplyst at de har et godt samarbeid med skolene i Alta kommune.

5.2 Sakkyndige vurderinger

I samtlige av de 35 gjennomgåtte sakene hvor det var fattet vedtak om spesialundervisning, forelå det sakkyndig vurdering med tilrådning fra PP-tjenesten. I alle sakkyndige vurderinger var det oppgitt hvor lang varighet denne hadde. De fleste sakkyndige vurderinger var utarbeidet på våren, i forkant av nytt skoleår, og varighet er oppgitt i skoleår.

I de sakkyndige vurderingene fra PP-tjenesten var det utredning og vurderinger av elevens utbytte av det ordinære opplæringstilbudet og forhold som er viktige for opplæringa. Det var i alle sakkyndige vurderinger informasjon om hva som er realistiske opplæringsmål for eleven den sakkyndige vurderinga gjelder og også redegjort for hvilke tiltak som kan hjelpe eleven i den ordinære opplæringen. Det fremgikk klart av alle de sakkyndige vurderingene hvorvidt PP-tjenesten vurderte at eleven hadde behov for spesialundervisning, og i hvilket omfang og i hvilke fag PP-tjenesten anbefalte at det ble gitt spesialundervisning.

I de sakkyndige vurderingene var det også tilrådninger om kompetanse og organisering. I flertallet av de sakkyndige vurderingene, var dette relativt fleksibelt angitt. Det vil si at det i liten grad var absolutte føringer for organisering, men angitt at opplæringen eller deler av den

kan organiseres i grupper, gis i klassen eller lignende. Det var i få tilfeller anbefalt et konkret timetall som tilrådes brukt til en spesifikk organisering av opplæringen. PPT har opplyst at det er hensynet til barnets beste som er bakgrunnen for at organisering er relativt fleksibelt angitt i tilrådningene. Det er særlig der tilretteleggingen er knyttet til elever med sammensatte vansker og der det ofte er stor endring i tilretteleggingsbehovet, at det tilrådes en fleksibel organisering. Justering av organisering gjøres alltid i tett samarbeid mellom skole, PPT, elev og foreldre. De sakkyndige vurderingene har ofte varighet for flere skoleår og det kan endre seg hvilken organisering som er best for eleven, har PPT opplyst.

I flertallet av de sakkyndige vurderingene fremgår at det var gjennomført samtale med eleven, men det var ikke gjort i alle tilfeller. I enkelte sakkyndige vurderinger fremgår at bakgrunnen for at det ikke var gjennomført samtale med eleven var koronapandemien, mens det i noen ikke var nærmere informasjon om årsaken til at det ikke var gjennomført. PPT har opplyst at det er fast rutine å innhente elevens stemme i utarbeidelsen av sakkyndig vurdering. Elevens stemme innhentes ved samtale der det vurderes som hensiktsmessig. Hvis den innhentes på annen måte vil det fremgå av sakkyndig vurdering. At det i enkelte tilfeller ikke fremgår, er en glipp, har PPT opplyst.

Alle gjennomgåtte enkeltvedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023 var basert på sakkyndig vurdering som var gjeldende på tidspunktet vedtaket ble fattet og for hele perioden vedtaket gjelder.

I vår gjennomgang så vi også på eventuell henvisning som lå til grunn for siste sakkyndige vurdering. I de fleste tilfellene var eleven henvist på et tidligere tidspunkt, og det var derfor ikke aktuelt å gjennomgå henvisning. Skolene har opplyst at for elever som har sakkyndig vurdering, drøftes det i samarbeidsmøter behov for ny sakkyndig vurdering. Foresatte gir eventuelt samtykke i disse møtene. Skolene sender ikke et nytt henvisningsskjema til PPT, men gjør avtaler i møter. Skolene sender oppdatert dokumentasjon som pedagogisk rapport til PPT i forbindelse med ny sakkyndig vurdering dersom det er relevant.

I de tilfellene hvor henvisning fra skolen lå til grunn for siste sakkyndige vurdering, ser vi hvor lang tid det har gått fra henvisning til sakkyndig vurdering forelå. Dette gjaldt fire saker. En av disse var saken hvor det ikke ble fattet vedtak om spesialundervisning, fordi PPT kom til at det ikke var behov for spesialundervisning. I denne saken tok det om lag en måned fra henvisning til PPT avsluttet saken.

I de tre øvrige sakene gikk det henholdsvis om lag to måneder, ti uker og seks måneder fra henvisning var mottatt hos PPT til sakkyndig vurdering forelå.

Samtykke fra foresatte til sakkyndig vurdering fremgår av de aktuelle henvisningsskjemaene. I et tilfelle hadde foresatte ikke signert i dette feltet, og skolen har opplyst at i dette tilfellet samtykket foresatte muntlig til PPT.

Vi har i møte med PP-tjenesten spurt om deres saksbehandlingstid. Tjenesten opplyste at de har ventetid. Saksmengden, målt i antall saker, har vært relativt stabil, men kompleksiteten i sakene har økt. Økt kompleksitet i sakene og økte krav til utredningene som skal gjøres, innebærer at tiden til saksbehandling per sak har økt. Leder for PP-tjenesten opplyste at det jevnlig skjer at tjenesten har ventetid på 90 dager. Dette rapporterer hun om til både kommuneledelsen og politisk utvalg. Tjenesten jobber kontinuerlig med tiltak for å effektivisere egen saksbehandling.

Tjenesten har samtidig fokus på at kvaliteten i arbeidet er viktig, og at raskere saksbehandling ikke skal gå på bekostning av den.

PPT prioriterer rehenvisningssaker, IMDi-saker og elever bosatt i barneverninstitusjon. Også enkelte saker som knytter seg til ufrivillig skolefravær prioriteres.

PPT opplyste at det har vært en økning i henvisninger til dem som knytter seg til psykisk helse. Også henvisninger som gjelder lese- og skrivevansker og vansker med matematikk har økt. Sistnevnte mener tjenesten er en følge av at skolene har blitt flinkere til å identifisere slike utfordringer, noe som er positivt.

5.3 Vedtak

I alle de 35 sakene hvor det i sakkyndig vurdering var tilrådning om spesialundervisning, var det fattet skriftlig enkeltvedtak om spesialundervisning. I én sak ved Alta ungdomsskole fant vi ikke enkeltvedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023, kun for skoleåret 2021/2022. For elever som er gjesteelever i Alta kommune, er det hjemkommunen som skal fatte vedtak om spesialundervisning. Det var aktuelt i én sak, og i denne hadde hjemkommunen fattet vedtak. I det videre omtaler vi de 34 vedtakene som er fattet av Alta kommune v/rektorene på de fire skolene.

Alle vedtak var daterte, og det fremgikk varighet for vedtaket. Vedtakene ved tre av skolene hadde varighet for et skoleår, mens det ved Alta ungdomsskole varierte hvor lang varighet vedtakene hadde. Flere vedtak hadde varighet for flere skoleår, noen for hele ungdomsskolen (tre skoleår). Alta ungdomsskole har opplyst at de som hovedregel fatter vedtak med varighet for tre skoleår når elever begynner på ungdomsskolen, dersom sakkyndig vurdering har varighet for hele ungdomsskolen. Skolen har opplyst at de evaluerer hele veien. Dersom skolen vurderer at elevens behov endrer seg, ber de om ny sakkyndig vurdering og fatter nytt vedtak.

Ved Talvik skole og Saga skole var alle vedtak om spesialundervisning fattet i forkant av skoleåret 2022/2023. Ved Bossekop skole var flertallet av vedtakene fattet i forkant av skoleåret. I to saker ved Bossekop skole ble det fattet vedtak i løpet av skoleåret. I begge tilfellene var det en bakgrunn for det, som at sakkyndig vurdering kom i løpet av skoleåret. Skolen fattet i begge disse sakene vedtak raskt etter de hadde grunnlag for å gjøre det. Ved Alta ungdomsskole er det større variasjon i når vedtakene om spesialundervisning er fattet. Vedtak gjeldende fra og med skoleåret 2022/2023 er fattet i perioden juni 2022 – november 2022. Flertallet av vedtakene var fattet innen midten av september, men det var to vedtak som ble fattet i oktober og et i november. I alle sakene forelå det enten sakkyndig vurdering fra tidligere år, eller kom ny i løpet av våren 2022. Vi fant i vår gjennomgang ingen åpenbare grunner til at vedtakene ble fattet såpass seint på året. I to av sakene hvor vedtak ble fattet seint på året, kan det være at skolen har trodd det tidligere år var fattet vedtak med lengre varighet, og dermed oversett behov for nytt vedtak. Vedtak fattet i november gjaldt elev på 8. trinn – altså ny elev ved skolen.

Alle skolene har benyttet mal for vedtakene, og det var brukt samme mal for alle vedtakene ved samme skole. De fire skolene har imidlertid ikke brukt samme mal. Bossekop skole og Alta ungdomsskole har brukt samme mal for vedtakene, mens Talvik skole og Saga skole har brukt en annen mal.

Når det gjelder samtykke til vedtak fra foresatte, var dette i noen saker dokumentert. I mange saker var det ikke egen dokumentasjon på slikt samtykke, som eget skjema eller underskrift, men det fremgikk av vedtakene at foresatte hadde samtykket. Flere av skolene innhenter

muntlig samtykke til å fatte vedtak fra foresatte, og foresatte gir i noen tilfeller slikt samtykke muntlig til PPT, har skolene opplyst. Enkelte skoler opplyste at praksis har vært diskutert i kommunen og at skoleeier nok mener samtykke helst bør innhentes skriftlig, men det er ikke sagt at det må være skriftlig. Alle skolene sender vedtak om spesialundervisning til foresatte og ingen av skolene mottok klager på vedtak skoleåret 2022/2023.

I alle vedtakene om spesialundervisning var det informasjon om rettslig grunnlag for vedtaket, med henvisning til relevante bestemmelser og informasjon om innholdet i disse. Det var også informasjon om de faktiske forholdene som lå til grunn for vedtaket. Det var noe variasjon i hvor mye som var gjengitt om dette. I de fleste vedtakene var det relativt kort informasjon, med henvisning til sakkyndig vurdering. Foresatte er gjort kjent med innholdet i sakkyndig vurdering før vedtaket fattes.

Det var i alle vedtak informasjon om klageadgang. Noen skoler benytter eget vedlegg med utfyllende informasjon om muligheten til å klage, fremgangsmåte mv., mens dette inngår informasjon om i selve vedtaket ved andre skoler. I en del vedtak/vedlegg med informasjon om klageadgang er det vist til «Fylkesmannen i Finnmark», mens riktig navn på tidspunktet var «Statsforvalteren i Troms og Finnmark».

I vår gjennomgang undersøkte vi om vedtakene anga hvilke fag/områder det skal gis spesialundervisning i og om det fremgår omfang og innhold/organisering. Dette var det informasjon om i alle vedtak ved Bossekop skole. I flere vedtak var det angitt noe fleksibel organisering – eksempelvis at noe opplæring skal skje i liten gruppe og noe i klasse. I disse tilfellene var dette i tråd med tilrådningen i sakkyndig vurdering. Vedtakene henviste også til sakkyndig vurdering. I et vedtak ved Bossekop skole var det i vedtaket ikke angitt fordeling av timer på fagene vedtakene gjaldt. Det var angitt totalt antall timer spesialundervisning og hvilke fag denne skulle omfatte, men ikke timefordeling på de ulike fagene.

Det fremgikk av alle vedtak ved Saga skole hvilken opplæring eleven skal ha, herunder omfang av spesialundervisning (både samlet og fordelt på fag/områder), hvilke fag/områder spesialundervisningen gjaldt, innhold, organisering og kompetanse som skulle forestå opplæringen.

Alle vedtak ved Talvik skole anga omfanget av spesialundervisning – både samlet og fordelt på fag/områder. Det fremgår overordnet hva som skal være innhold i opplæringa, organisering av denne og kompetanse som skal forestå opplæringa. I flere vedtak var det vist til sakkyndig vurdering for nærmere beskrivelser.

Det var i 16 av 17 vedtak ved Alta ungdomsskole angitt hvor mange timer spesialundervisning eleven tildeles, og hvordan disse timene fordeler seg på fag. I et vedtak var det angitt samlet omfang av spesialundervisning og hvilke fag det skal gis spesialundervisning i, men det var ikke gjort en fordeling av timene på fag i vedtaket.

Det var i vedtakene angitt kompetansemål for de ulike fagene. Når det gjelder organisering og kompetanse, er dette i hovedsak gjengitt på samme måte som i sakkyndig vurdering. Det vil si at det står eksempelvis «Ressursen bør organiseres fleksibelt» eller «Det er en forutsetning at nytt fagstoff, begrepsinnlæring eller lignende skal gjennomgås med pedagog. Assistent kan støtte eleven i gjennomføring av arbeidsoppgaver og for å holde fokus i arbeid.» Det var i flertallet av vedtakene ikke fastsatt hvor mange timer spesialundervisning som skulle forestås av henholdsvis pedagog og assistent.

Det følger av veilederen om spesialundervisning (Udir) at vedtaket skal si noe om innhold, omfang, organisering og kompetanse. Alle vedtak sier noe om organisering og kompetanse, også er dette i flere vedtak relativt fleksibelt angitt, jf. eksemplene over.

I enkelte tilrådninger i sakkyndig vurdering vises til at alternativ opplæringsarena kan benyttes, og dette er også gjengitt i de aktuelle vedtakene. Eksempler på alternative arenaer som er nevnt i sakkyndig vurdering er grupperom, spesialrom, basseng, bibliotek, arbeidsplasser, idrettsarenaer og gård. Elever som har rett til spesialundervisning, skal som utgangspunkt gjennomføre opplæringen på nærskolen i den ordinære opplæringsgruppen. Andre opplæringsarenaer enn skolen kan kun brukes dersom det er hjemlet i elevens enkeltvedtak (jf. veileder fra Udir om spesialundervisning). Av de nevnte eksemplene på alternative arenaer, er det flere som vil kunne benyttes i regi av skolen, men også noen utenfor skolen. Utdanningsdirektoratet har blant annet uttalt følgende om bruk av alternative opplæringsarenaer[7]: «Dersom det tilrås bruk av alternativ opplæringsarena skal det i vedtaket være fastsatt om dette gjelder for hele eller deler av opplæringstiden til eleven. Dersom det tilrås bruk av alternativ opplæringsarena i deler av opplæringen må det være fastsatt for hvilke fag det gjelder. Enkeltvedtaket skal også fastsette hvor lenge eleven skal motta opplæring på en alternativ opplæringsarena, om det er hele dager eller deler av dager og antall dager per uke eleven skal være på den alternative opplæringsarenaen. En angivelse i årstimer her vil ikke gi tilstrekkelig informasjon om opplæringstilbudet til eleven og det er behov for en særskilt konkretiseringsgrad her siden opplæringen på den alternative arenaen og skolen skal samordnes.

Enkeltvedtaket om spesialundervisning må også fastsette om det er behov for personer med særskilt kompetanse for gjennomføringen av spesialundervisning.[…]».

Ovennevnte innebærer at det av enkeltvedtaket tydelig bør fremgå om alternativ opplæringsarena skal benyttes og i så fall i hvilket omfang. Dette fremgår ikke tydelig av vedtakene ved Alta ungdomsskole hvor alternativ opplæringsarena er nevnt.

I et vedtak ved Alta ungdomsskole står det i første del av vedtaket at pedagog har ansvaret for undervisningen og at undervisningen kan gjennomføres av pedagog eller veiledet assistent. Omfang av spesialundervisning er 342 årstimer. I siste del av vedtaket, under tildeling, står at eleven tildeles ni uketimer med spesialpedagog. Dette tilsvarer 342 årstimer – altså alle timene eleven er tildelt.

I enkelte vedtak ved Alta ungdomsskole er det vist til at mål fra generell del av læreplanverket (LK06) skal knyttes til fag. Aktuelle vedtak er fattet i 2022, og revisor antar det skulle vært henvist til nytt læreplanverk (LK20).

I malen for vedtak som er brukt ved Saga skole og Talvik skole, er det egen del om vurdering av barnets beste. Ved disse to skolene er det dermed gjort eksplisitte vurderinger av barnets beste i vedtaket. I malen som er brukt for vedtak ved Bossekop skole og Alta ungdomsskole inngår det ikke egen del om barnets beste, og ved disse to skolene er det ikke gjort slike eksplisitte vurderinger av barnets beste i det skriftlige vedtaket. Skolene har imidlertid opplyst at barnets beste vurderes når det det fattes vedtak om spesialundervisning.

[7] Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen, Udir-3 2010, pkt. 5.1.1 (krav til enkeltvedtaket).

Alle vedtak var sendt til foresatte. I flertallet av sakene ble vedtaket sendt til foresatte raskt etter at det var fattet og/eller før det trådte i kraft. Det var et unntak ved Alta ungdomsskole, hvor det gikk mer enn fire måneder fra vedtaket ble fattet før det ble sendt til foresatte.

Samsvar mellom sakkyndig vurdering og vedtak

I flertallet av sakene ved Bossekop skole var det fullt samsvar mellom anbefaling i sakkyndig vurdering og vedtak. I en sak var det en annen fordeling av timer mellom pedagog/lærer og assistent enn anbefalingen i sakkyndig vurdering. Det var ikke begrunnet i vedtaket. Samlet timetall til spesialundervisning og fag denne skulle gjelde var i tråd med sakkyndig vurdering. I en annen sak, hvor det i vedtaket ikke var angitt timefordeling per fag, var det ikke avvik i forhold til sakkyndig vurdering, men vedtaket var mindre spesifikt enn sakkyndig vurdering.

Saga skole har i alle vedtak fulgt tilrådningen i sakkyndig vurdering. I én sak var det ikke helt samsvar mellom sakkyndig vurdering og vedtak hva angår timer fordelt per fag. Totalt omfang var likt. Årsaken til at det ikke var helt samsvar, er at PPT i sin tilrådning hadde oppgitt for få timer fordelt på de ulike fagene. Totalt omfang i tilrådningen var 190 timer, men om tilrådningen om timer per fag summeres opp, utgjør dette kun 171 årstimer. Dette har skolen belyst i vedtaket, og redegjort for hvordan de har tildelt de resterende 19 årstimene.

Talvik skole har i alle vedtak fulgt tilrådningen i sakkyndig vurdering. Dette gjelder både samlet omfang av spesialundervisning, fordeling av timer på fag/områder, organisering og kompetanse.

I de fleste sakene ved Alta ungdomsskole var det fullt samsvar mellom tilrådning i sakkyndig vurdering og vedtaket. I saken hvor det i vedtaket ikke var angitt fordeling av timer til spesialundervisning per fag, ser vi ikke om det er fullt samsvar mellom tilrådningen (hvor timene er fordelt per fag) og vedtaket. Det var ellers fullt samsvar i denne saken. I en sak var det samsvar mellom tilrådning og vedtak når det gjelder totalt antall timer, men ikke fordeling per fag. I denne saken er det imidlertid ikke samsvar i tilrådningen mellom totalt antall timer som anbefales (226 årstimer) og antall timer som anbefales per fag (266 årstimer). Skolen har i vedtaket tildelt 226 årstimer og da med en annen timefordeling. Det er i vedtaket ikke informasjon om bakgrunnen for annen timefordeling enn i sakkyndig vurdering. Også i en annen sak er det samsvar mellom tilrådning og vedtak når det gjelder totalt antall timer, men ikke fordeling per fag. I vedtaket står det at tildelingen er i samsvar med sakkyndig vurdering og det er ikke nærmere informasjon om bakgrunnen for annen timefordeling.

5.4 Individuell opplæringsplan

I alle de 35 sakene hvor det var fattet vedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023, var det også utarbeidet individuell opplæringsplan for dette skoleåret. I én sak ved Alta ungdomsskole lå ikke individuell opplæringsplan i Elements, og revisor har ikke gjennomgått denne. På grunn av overgang til bruk av Elements, var det ved enkelte av skolene ikke alle dokumenter som var scannet inn i Elements. I de fleste sakene kunne skolene fremskaffe dokumentene på forespørsel, men i denne ene saken har vi ikke gjennomgått IOP. Vi legger likevel til grunn at IOP er utarbeidet. Det fremgår av årsrapporten i den aktuelle saken at det var satt mål for opplæringen, og skolen har også opplyst at det var utarbeidet IOP. Da vi ikke har gjennomgått denne IOP-en, gjelder våre beskrivelser i det videre de 34 IOP-ene vi har gjennomgått.

I de individuelle opplæringsplanene ved Bossekop skole var det satt mål for fagene/områdene vedtaket gjelder samt innhold og organisering av opplæringa var beskrevet. I én sak fant vi utfra dokumentasjonen i saken i utgangspunktet ikke fullt samsvar mellom vedtak og IOP, da vedtaket viste til at spesialundervisningen skulle knyttes til alle fag. I IOP var det kun satt mål for norsk skriftlig og sosial kompetanse. Dette har imidlertid skolen forklart bakgrunnen for; elevens behov knyttet seg til det skriftlige, og at arbeid med dette ville hjelpe eleven i alle fag. I samråd med PPT ble det derfor besluttet å rette ressursene inn mot det. Flertallet av IOP-ene er utarbeidet i tidsrommet 14.9.2022-27.9.2022. I saken hvor det kom sakkyndig vurdering i løpet av skoleåret, og vedtak derfor ble fattet underveis i skoleåret, er IOP datert 2,5 uke etter at vedtaket ble fattet. Skolen har sendt alle IOP-er til foresatte.

Ved Saga skole var det i alle individuelle opplæringsplaner satt konkrete mål for de fag/områder vedtakene gjaldt. Innhold og organisering er beskrevet. Når det gjelder organisering, er denne i flere IOP-er fleksibelt beskrevet, noe som er i tråd med vedtakene og tilrådning i sakkyndig vurdering. IOP-ene er daterte i tidsrommet 30.9.2022-10.11.2022 og sendt til foresatte.

Det var i de syv sakene ved Talvik skole hvor elev hadde vedtak om spesialundervisning, utarbeidet IOP. IOP-ene var utarbeidet i tidsrommet 6.9.2022-18.9.2022. I IOP-ene var det beskrevet mål for opplæringa, innholdet og organisering. Det var noe variasjon i hvor utfyllende beskrivelser det var i IOP-ene. Det er flere felt som skal fylles ut i IOP og det var ikke i alle IOP-er fylt ut under «målsettinger». Det fremgikk likevel samlet sett av IOP-ene hva som skulle oppnås gjennom opplæringen. I fire av de syv sakene var IOP helt i tråd med vedtak når det gjelder hva eleven skulle ha spesialundervisning i. I to saker hvor vedtaket gjaldt alle fag, var det ikke IOP for samtlige fag. I det ene tilfellet var det IOP for basisfagene (norsk, matematikk og engelsk), men ikke øvrige fag. I det andre tilfellet var det IOP for alle teorifag og sosial læring og utvikling, men ikke for praktiske fag. I en sak var det utarbeidet IOP for fagene vedtaket gjaldt og i tillegg utarbeidet emneplan for øvrige teorifag som vedtaket ikke omfattet. Alle IOP-er ved Talvik skole er sendt til foresatte.

Ved Alta ungdomsskole legger vi altså til grunn at det er utarbeidet IOP i de 17 gjennomgåtte sakene hvor det var fattet vedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023 og vi har gjennomgått 16 av disse. Alle gjennomgåtte IOP-er var utarbeidet i samme mal, og det var lik oppbygning av dem.

Av de 16 gjennomgåtte IOP-ene ved Alta ungdomsskole var 14 av dem daterte. I Alta kommunes årshjul for spesialundervisning gjeldende for skoleåret 2022/2023 fremgår at innen uke 37 (12.-18.9.2022) skulle IOP være ferdig. En av de 14 daterte IOP-ene var utarbeidet innen denne fristen. Ytterligere seks IOP-er var utarbeidet i september måned, fire av dem like etter uke 37. Blant IOP-ene som er utarbeidet i september måned, er det to tilfeller hvor det ikke forelå vedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023 på tidspunktet IOP ble utarbeidet. Vedtaket om spesialundervisning i de to aktuelle sakene ble fattet seinere på høsten. Fire IOP-er ble utarbeidet i løpet av oktober måned, og i alle disse sakene forelå vedtaket om spesialundervisning i forkant av skoleåret 22/23. En IOP ble utarbeidet i november – en uke etter at vedtaket var fattet. En IOP ble utarbeidet i desember – seks måneder etter at vedtaket var fattet. I den siste saken var IOP utarbeidet i februar 2023 - vedtaket i denne saken var fattet i august 2022.

I de 16 gjennomgåtte IOP-ene ved Alta ungdomsskole var det satt mål for opplæringen, beskrevet innhold i opplæringa og hvordan denne skulle gjennomføres.

I de fleste sakene var IOP i fullt samsvar med vedtaket når det gjelder hvilke fag/områder spesialundervisningen omfatter. I to saker var det i IOP satt mål for sosial kompetanse, mens vedtaket ikke anga at spesialundervisningen skulle gjelde dette.[8] I tre saker fant vi at det ikke var utarbeidet IOP for samtlige av fagene som vedtaket gjaldt.

Alle individuelle opplæringsplaner ved Alta ungdomsskole som var i Elements, var sendt til foresatte.

5.5 Årsrapport

I alle saker hvor det var fattet enkeltvedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023 var det utarbeidet årsrapporter. I en sak ved Talvik skole var det i årsrapport opplyst gjeldende for skoleåret 2022/2023 henvisninger til skoleåret 2021/2022 i selve årsrapporten.

Innad på den enkelte skole er årsrapportene relativt likt utformet, mens det mellom skolene varierer noe hvordan årsrapportene er utformet. Ved Talvik skole var det også litt interne forskjeller i utarbeidelsen av disse. Ved denne skolen var det i enkelte årsrapporter fylt ut en samlet oppsummering av opplæringen eleven hadde fått i løpet av skoleåret, mens det i andre var mer detaljert utfylt.

I årsrapportene ved Bossekop skole var det vurderinger av opplæringen og oppnåelse av målene i individuell opplæringsplan, vurderinger av hvorvidt det var videre behov for spesialundervisning og informasjon om hva som har fungert bra og mindre bra i opplæringa – eksempelvis metoder og organisering. Årsrapportene var utarbeidet i perioden fra slutten av mai og til 19.6.2023. Årsrapportene var sendt til foresatte.

Ved Talvik skole var ikke årsrapportene daterte. De var imidlertid sendt til foresatte 21.6.2023, og må dermed være utarbeidet før dette. I alle årsrapporter var opplysninger om opplæringen som var gitt og vurderinger knyttet til denne. Det var ikke i alle årsrapporter gjort vurderinger av hvorvidt mål i individuell opplæringsplan var nådd. Det var i en årsrapport vurderinger av mål for sosial kompetanse, mens det i den aktuelle IOP-en ikke var satt mål for dette. I noen av årsrapportene var det eksplisitt vurdering av videre behov for spesialundervisning, mens det i andre ikke er det. I alle årsrapporter inngår informasjon som gir grunnlag for å vurdere videre behov for spesialundervisning.

Ved Saga skole var årsrapportene utarbeidet i tidsrommet 13.6.-19.6.2023. I flertallet av sakene var det vurderinger opp mot alle mål i IOP – i én årsrapport var det ikke gjort for alle målene i et fag. Årsrapportene fremstår generelt som grundige og gir informasjon om hvilken opplæring som er gitt, vurderinger av måloppnåelse og informasjon om hva som har fungert bra og eventuelt ikke fullt så bra. Det varierte om det i årsrapportene var en samlet oppsummering til slutt, med blant annet eksplisitt vurdering av videre behov for spesialundervisning. Grunnlaget for å gjøre den vurderingen var imidlertid i alle årsrapporter.

Årsrapport forelå i alle saker ved Alta ungdomsskole, og disse var utarbeidet i tidsrommet 24.5.-21.6.2023. Skolens årsrapporter var utarbeidet i samme mal og hadde samme oppbygning. Også ved denne skolen varierte det om det var fylt ut informasjon i oppsummeringsfelt i årsrapportene. Det inngår i årsrapportene informasjon om opplæringen eleven har fått og vurderinger av hvorvidt målene i individuell opplæringsplan er nådd. Det fremgår hvordan

[8] For elever som har vedtak om spesialundervisning i hele opplæringstilbudet, fremgår av mal for IOP at det også kan settes mål for sosial kompetanse. I de to aktuelle sakene gjaldt ikke vedtaket hele opplæringstilbudet.

opplæringen har fungert, herunder om det er eksempelvis hjelpemidler, organisering eller annet som har fungert bra eller mindre bra, og hva som bør videreføres. Det er ikke i alle årsrapporter eksplisitt vurdering av om det er videre behov for spesialundervisning, men grunnlaget for å gjøre denne vurderingen fremgår av alle årsrapporter. I én årsrapport inngår evaluering av et fag som ikke inngår i individuell opplæringsplan, men som inngår i enkeltvedtaket.

5.6 Medvirkning

Som beskrevet i kapittel 5.2, var det gjennomført samtale med eleven i forbindelse med utarbeidelse av sakkyndig vurdering i flertallet av sakene. Det var i noen tilfeller informasjon i sakkyndig vurdering om at slik samtale ikke var gjennomført, med informasjon om årsaken til det. Eksempelvis var det tilfeller hvor koronasituasjonen hadde medført at slik samtale ikke kunne gjennomføres. I noen få tilfeller fremkom ikke av sakkyndig vurdering hvorvidt elevens stemme var innhentet.

I de fire skolenes vedtak, individuelle opplæringsplaner og årsrapporter, var det ikke systematisk dokumentert elevens egne synspunkter. Det var ikke egne felter i malene eller lignende for å dokumentere dette. I vedtakene og de individuelle opplæringsplanene var det generelt lite informasjon om elevens egne synspunkter. Det var i flere årsrapporter, men ikke alle, informasjon om hva eleven selv ønsker og foretrekker i undervisningen. Dette knytter seg til eksempelvis hvilken organisering av undervisning eleven foretrekker, hvilke arbeidsformer eleven opplever fungerer eller om eleven opplever hjelpemidler som hensiktsmessige.

Ved Bossekop skole opplyste skoleledelsen at elevens synspunkter fremkommer gjennom systemene de har som gjelder alle elever, som elevstyrte utviklingssamtaler. Rektor ved Saga skole opplyste også at skolen har systemer for å innhente synspunkter fra alle elevene på trivsel og læring. Samtidig opplyste rektor at skolen har forbedringspotensial når det gjelder elevens stemme/synspunkter i saker om spesialundervisning. Skolen har relativt unge elever og innhenting av deres synspunkter må tilpasses deres alder og forutsetninger. Ved Talvik skole er det faste utviklingssamtaler med alle elever to ganger årlig. I tillegg er det elevsamtaler langt oftere, opplyste skoleledelsen. Skoleledelsen oppfatter at lærerne er flinke til å innhente elevenes egne synspunkter, og at dette gjøres i større grad jo eldre elevene er. Selv om det ikke er fastsatte rutiner for når og hvordan dette skal gjøres spesifikt i saker om spesialundervisning, tenker skoleledelsen at det ivaretas. Det ivaretas også for elever som ikke har vedtak om spesialundervisning. Også Alta ungdomsskole har systemer som gjelder alle elever, som utviklingssamtaler.

Som redegjort for, sender alle skolene vedtak, individuell opplæringsplan og årsrapport til foresatte. Skolene avholder også samarbeidsmøter med foresatte til elever med vedtak om spesialundervisning. Ledelsen ved enkelte skoler opplyste til revisor at foresatte ikke alltid ser behov for slike møter, da de opplever å ha tilstrekkelig informasjon og dialog med skolen gjennom jevnlig kontakt med kontaktlærer.

Vi har fra Alta kommune fått et skjema for høring av barn. Utklipp 2 nedenfor viser innledningen i dette, med beskrivelse av hvorfor og hvordan dette skal benyttes. Dette skjemaet var ikke benyttet i sakene vi gjennomgikk som gjaldt for skoleåret 2022/2023. Det fremgår av ny mal for enkeltvedtak at skjema for høring av barn skal være vedlegg til vedtaket.

Utklipp 2: Skjema for høring av barn

Alta kommune
Oppvekst og kulturtjenesten

Skjema for høring av barn i forbindelse med spesialundervisning

Barn har fra fylte 7 år rett til å uttale seg **før vedtak om spesialundervisning fattes**, jf. barnekonvensjonen art.12 og opplæringsloven § 5-4. For å vurdere hva som er barnets beste, må eleven gis anledning til å uttale seg. Barnet har ingen plikt til dette, og må ikke nødvendigvis ha meninger om hvordan saken løses for å uttale seg. Det er tilstrekkelig at barnet mener noe om enkelte sider av en sak.

Når man skal høre barnet, må barnet gis anledning til å kommentere når man forklarer hva PPT har tilrådd i den sakkyndige vurderingen. Man kan spørre barnet hvordan han/hun selv ønsker at undervisningen skal være organisert.

For elever som allerede mottar spesialundervisning, skal man spørre eleven **hvordan han/hun opplever at undervisningen har vært**, og om eleven evt. ønsker endringer.

5.7 Oppsummering, revisors vurderinger og konklusjon

Vi har gjennomgått totalt 36 saker om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023 ved skolene Saga, Bossekop, Talvik og Alta ungdomsskole. I én sak vurderte PPT at det ikke var behov for spesialundervisning og det var i denne saken ikke fattet vedtak om spesialundervisning. I de øvrige 35 sakene var det fattet vedtak om spesialundervisning. Vi har undersøkt om kravene til sakkyndig vurdering, vedtak, individuell opplæringsplan og årsrapport er ivaretatt i disse sakene.

Vår gjennomgang av de 35 sakene viser at i flertallet av disse har Alta kommune og skolene ivaretatt sentrale krav om saksbehandling, herunder forelå de nevnte sentrale dokumentene i det klare flertallet av sakene og innholdet var i stor grad i tråd med kravene som stilles til dem. I det videre er våre vurderinger av kommunens og skolenes saksbehandling opp mot de utledete revisjonskriteriene.

Vi gjennomgikk 35 saker hvor det i 34 av dem var fattet enkeltvedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023. I én sak forelå ikke enkeltvedtak for skoleåret 2022/2023 i elevens mappe, kun for skoleåret 2021/2022. I samtlige av sakene forelå det sakkyndig vurdering som vedtaket tok utgangspunkt i. Den sakkyndige vurderingen var i alle saker gyldig på vedtakstidspunktet og for hele perioden vedtaket gjaldt. Revisors vurdering er at Alta kommune i de undersøkte sakene har **oppfylt** revisjonskriteriet om at *kommunen skal sikre at det foreligger sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialundervisning*.

Alle sakkyndige vurderinger vi gjennomgikk, hadde det innhold som opplæringsloven angir. Revisjonskriteriet om at *Alta kommune skal sikre at sakkyndig vurdering har innhold i tråd med minimumskravene i opplæringsloven*, vurderes som **oppfylt** for de gjennomgåtte sakene.

Ikke i alle de gjennomgåtte sakene om spesialundervisning var det egen dokumentasjon på samtykke fra foresatte i form av eget skjema, underskrift eller lignende. Flere skoler får muntlig samtykke fra foresatte til å fatte vedtak. At det er gitt samtykke fremgår skriftlig av vedtakene, som sendes til foresatte. Etter revisors vurdering er dette tilstrekkelig dokumentasjon på at samtykke er gitt. Når det gjelder samtykke til sakkyndig vurdering, fremgår dette av henvisningsskjema i de tilfellene det er aktuelt. Skolene har opplyst at foresatte også kan samtykke muntlig til PPT gjennom møter. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *Alta kommune skal innhente samtykke fra elev eller foreldre før det blir gjort sakkyndig vurdering og før vedtak om spesialundervisning fattes* **oppfylt** i de undersøkte sakene.

I alle de undersøkte sakene forelå det skriftlig enkeltvedtak om spesialundervisning. I en sak var det som nevnt ikke enkeltvedtak for skoleåret 2022/2023. I denne saken gjennomgikk vi enkeltvedtak gjeldende for skoleåret 2021/2022.

Alle vedtak var begrunnet og inneholdt informasjon om det rettslige og faktiske grunnlaget som lå til grunn for vedtaket. Revisor vurderer at revisjonskriteriet om at *Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal være skriftlige og begrunnet, herunder inneholde faktisk og rettslig grunnlag,* er **oppfylt** i de undersøkte sakene.

Skolene har i flertallet av sakene fulgt tilrådningen i sakkyndig vurdering i vedtakene om spesialundervisning. Det var i enkelte vedtak mindre avvik fra sakkyndig vurdering. Talvik skole hadde i alle saker fattet vedtak i tråd med tilrådning. Ved Saga skole var det i en sak uklarhet i sakkyndig vurdering, og skolen hadde i dette tilfellet i vedtaket belyst forskjellen mellom tilrådning og vedtak. Øvrige vedtak ved Saga skole var i tråd med tilrådning i sakkyndig

vurdering. Ved Bossekop skole og Alta ungdomsskole var flertallet av vedtakene i tråd med sakkyndig vurdering. Det var enkelte saker med noe avvik, og dette var ikke belyst/begrunnet i de aktuelle vedtakene. Med bakgrunn i dette vurderer vi følgende revisjonskriterium som **i stor grad, men ikke fullt ut oppfylt**, for de undersøkte sakene:
Dersom vedtak om spesialundervisning avviker fra sakkyndig vurdering, skal Alta kommune i begrunnelsen for vedtaket vise til hvorfor kommunen mener eleven likevel får et opplæringstilbud som oppfyller retten etter § 5-1.

Vi bemerker også at vi i gjennomgangen av sakene fant at skolene i vedtakene gjengir mye av tilrådningen i sakkyndig vurdering. I mange sakkyndige vurderinger er det angitt fleksibel organisering, og at ulike organiseringer «kan» benyttes, «vurderes» benyttes eller lignende. Når dette også benyttes i vedtakene, *kan* det fremstå noe uklart hvilken opplæring eleven skal ha og hvordan den skal organiseres. Eksempelvis fremgår det av enkelte vedtak at alternativ opplæringsarena «kan» benyttes. Dersom elever skal ha opplæring på alternativ opplæringsarena som en del av spesialundervisningen, skal omfanget av dette fremgå tydelig av enkeltvedtaket.

Vedtakene ved Talvik skole og Saga skole var fattet i forkant av skoleåret 2022/2023. Ved Bossekop skole var vedtakene fattet i forkant av nytt skoleår – eller raskt etter at skolen hadde grunnlag for å fatte vedtak. Ved Alta ungdomsskole var vedtakene fattet i perioden juni – november 2022. Enkelte vedtak var fattet flere måneder etter skoleårets oppstart, selv om sakkyndig vurdering forelå i forkant av skoleåret. Etter vår vurdering tilfredsstiller ikke dette lovens krav om at avgjørelse må fattes uten ugrunnet opphold. Vi vurderer at Alta kommune **ikke i alle tilfeller har oppfylt** revisjonskriteriet om at *vedtak om spesialundervisning skal fattes raskt etter sakkyndig vurdering foreligger, eller i forkant av nytt skoleår.*

I alle gjennomgåtte vedtak om spesialundervisning var det angitt varighet av vedtaket. Ved Alta ungdomsskole varierte det hvor lang varighet vedtakene hadde – mellom ett til tre skoleår. Ved de øvrige skolene fattes vedtak om spesialundervisning for et skoleår av gangen. Revisors vurdering er at revisjonskriteriet om at *Alta kommune må angi varighet i vedtak om spesialundervisning*, er **oppfylt** i de undersøkte sakene.

Samtlige av de undersøkte vedtakene inneholdt opplysninger om klageadgang. I en del vedtak var det utfyllende opplysninger om det i selve vedtaket, mens det i andre tilfeller medfulgte et vedlegg om klageadgang til vedtaket når det ble oversendt til foresatte. Revisor vurderer revisjonskriteriet om at *Alta kommunes underretning om vedtak om spesialundervisning skal inneholde opplysninger om klageadgang* som **oppfylt** for de undersøkte sakene. Vi bemerker at det i en del tilfeller var benyttet feil navn på klageinstans; Fylkesmannen i Finnmark.[9]

I det klare flertallet av saker ble foresatte underrettet om vedtaket raskt etter det var fattet. I en sak gikk det mer enn fire måneder fra vedtaket var fattet til foresatte ble underrettet. Revisor vurderer revisjonskriteriet om at *Alta kommune skal underrette foresatte/elev om vedtak så snart det er fattet* som i **all hovedsak oppfylt** for de undersøkte sakene.

Alle gjennomgåtte enkeltvedtak inneholdt informasjon om opplæringstilbudet til eleven vedtaket gjaldt. I enkelte vedtak fremkom det ikke tydelig hvordan timene til spesialundervisning skulle fordeles mellom fag/områder, hvordan opplæring skulle organiseres eller hvordan kompetanse som skulle forestå undervisningen. Som redegjort for, var det i

[9] Riktig navn er Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

enkelte vedtak nevnt mulighet for bruk av alternativ opplæringsarena, uten at dette var nærmere fastsatt i enkeltvedtaket. Revisor vurderer at for de undersøkte sakene er revisjonskriteriet om at *Alta kommunes vedtak om spesialundervisning skal angi hva slags opplæringstilbud eleven skal ha, herunder innhold, organisering og kompetanse som skal forestå undervisningen,* **i stor grad, men ikke fullt ut er oppfylt.**

Det var i de undersøkte sakene utarbeidet individuell opplæringsplan for elever med vedtak om spesialundervisning. Ved Alta ungdomsskole var det i to saker utarbeidet IOP før det forelå vedtak om spesialundervisning. I tillegg var det som nevnt en sak hvor vi ikke fant enkeltvedtak for skoleåret 2022/2023, kun for skoleåret 2021/2022. I dette tilfellet var det i IOP henvist til vedtaket som gjaldt for skoleåret 2021/2022. Spesialundervisning skal være forankret i enkeltvedtak, og det er ikke anledning til å gi spesialundervisning uten at det foreligger vedtak. Vedtaket gir rammene for IOP. I flertallet av de undersøkte sakene var det samsvar mellom vedtak og IOP. I enkelte tilfeller omfattet ikke IOP alle fag som vedtaket gjaldt. Det var også i enkelte tilfeller mangelfull utfylling av IOP – eksempelvis at det ikke var beskrevet mål for alle fag. Revisors vurdering for de undersøkte sakene er at revisjonskriteriet om at *Alta kommune for elever med vedtak om spesialundervisning skal utarbeide individuell opplæringsplan (IOP) som viser mål for og innholdet i opplæringa og hvordan den skal utføres,* **i stor grad, men ikke fullt ut er oppfylt.**

Det forelå i alle de gjennomgåtte sakene årsrapport. I en årsrapport ved Talvik skole henvises det til skoleåret i 2021/2022 i selve årsrapporten. I alle årsrapporter er det informasjon om opplæring eleven har fått og om elevens utvikling. I flere årsrapporter er det grundige vurderinger av elevens utvikling opp mot målene som er fastsatt i IOP. Det inngår imidlertid ikke i alle årsrapporter eksplisitte vurderinger opp mot målene i IOP, men en mer samlet oppsummering. Revisors vurdering for de undersøkte sakene er at revisjonskriteriet om at *Alta kommune skal utarbeide årsrapport som gir oversikt over opplæringa eleven har fått og inneholder vurdering av utviklinga til eleven opp mot målene i IOP,* **i stor grad, men ikke fullt ut er oppfylt.**

Skolene har opplyst å ha systemer som ivaretar at alle elever får uttale seg om egen trivsel og læring. Skolene har i liten grad egne systemer/rutiner for dette knyttet spesifikt til spesialundervisning. I flertallet av sakkyndige vurderinger fremgår at det er gjennomført samtale med eleven selv. Av vedtakene og individuelle opplæringsplaner fremgår i liten grad elevens synspunkter. I en del årsrapporter, men ikke alle, er det informasjon om hva eleven selv opplever fungerer og ikke fungerer i undervisningen. Revisor vurderer revisjonskriteriet om at *Alta kommune i saker om spesialundervisning skal gi eleven anledning til å uttale seg*, som **til dels oppfylt** for de undersøkte sakene**.** Vi presiserer at vurderingen er basert på dokumentasjonen som forelå i sakene. Alta kommune har utarbeidet et skjema for høring av barn i saker om spesialundervisning, men dette var ikke i bruk skoleåret 2022/2023.

To av skolene, Saga skole og Talvik skole, har i vedtakene egen del med vurdering av barnets beste. I vedtakene ved Bossekop skole og Alta ungdomsskole inngår det ikke eksplisitte vurderinger av barnets beste i vedtakene. Informasjon fra skolene tilsier at dette vurderes, men disse vurderingene fremgår altså ikke eksplisitt av vedtakene. Revisors vurdering for de undersøkte sakene er at revisjonskriteriet om at *Alta kommune i saker om spesialundervisning skal vurdere hva som er barnets beste i saken og vise denne vurderingen*, **til dels er oppfylt.**

Skoleeier har i årshjul satt egne frister for når individuell opplæringsplan og årsrapport skal være utarbeidet. Når det gjelder IOP, var disse utarbeidet innen fristen ved Talvik skole. Ved

Bossekop skole var ikke alle utarbeidet innen fristen, men alle var utarbeidet innen utgangen av september måned. Ved Saga skole og Alta ungdomsskole var det tilfeller hvor fristen var overskredet med flere måneder. Ved Talvik skole var ikke årsrapportene daterte, og vi har derfor ikke informasjon om når de er utarbeidet. Ved de øvrige skolene var årsrapportene utarbeidet innen skoleårets slutt, men alle var ikke utarbeidet innen fristen (10.6.). Revisors samlede vurdering er at skolene i de undersøkte sakene **til dels har oppfylt** revisjonskriteriet om å *overholde Alta kommunes egne frister i arbeidet med saker om spesialundervisning.*

Revisors kommentar

Administrasjonen har opplyst at det skjer at skoler med bakgrunn i manglende ressurser ikke fatter vedtak om spesialundervisning, eller tildeler spesialundervisning med lavere omfang enn anbefalt med bakgrunn i ressursmangel. I vår gjennomgang fant vi ikke eksempler på dette, men skolene opplyste at det er utfordrende med ressurser til spesialundervisning. Administrasjonen har i kommunens årsmelding og i møte med revisor også vist til at skoler benytter ressurser ment til tilpasset opplæring til spesialundervisning på grunn av krevende ressurssituasjon. Revisor bemerker at spesialundervisning er en rettighet for elever som har behov for det. Videre *kan* god tilpasset opplæring redusere behovet for spesialundervisning, slik at manglende ressurser til tilpasset opplæring kan medføre høyere behov for spesialundervisning – og dermed også økt ressursbehov.

Revisors konklusjon

Med bakgrunn i våre funn og vurderinger, er revisors konklusjon at:

Alta kommune kan i stor grad dokumentere korrekt saksbehandling i de undersøkte sakene om spesialundervisning.

Konklusjonen innebærer at sentrale saksbehandlingskrav er ivaretatt i flertallet av sakene. Samtidig har vi funnet enkelte avvik og at kommunen/skolene har forbedringspotensial på noen områder.

6 UTTALELSE

Vi sendte rapport til uttalelse til Alta kommune v/kommunedirektøren 9.9.2024. Vi mottok tilbakemelding fra Alta kommune den 18.9.2024. I det videre har vi inntatt denne i sin helhet. Som det fremgår av kommunens tilbakemelding, fikk vi tilsendt en oppsummering på 16 sider. Dette er kommunens egen oppsummering av vår rapport, og vi har kun inntatt selve uttalelsen fra kommuneadministrasjonen.

Alta kommune
Oppvekst- og kulturtjenesten

KOMREV NORD IKS

Sjøgata 3

9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2024/11928-2	Ann-Karin Skaufel Hindbjørgmo	18.09.2024

Følgeskriv til uttalelse til rapport fra forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjonens rapport er gjennomgått av oppvekstadministrasjonens skoleteam.

Deres uttalelse til rapporten er på side 16 i vedlagte rapportoppsummering. Se vedlegg.

Med vennlig hilsen
Alta kommune

Ann-Karin Skaufel Hindbjørgmo
rådgiver

Bjørn Pedersen
kommunalleder Oppvekst og kultur

Bjørn Pedersen
kommunalleder Oppvekst og kultur

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Vedlegg
1 Rapport fra forvaltningsrevisjon til uttalelse

Postadresse
Postboks 1403, 9506 Alta
Besøksadresse:
Sandfallveien 1

Epostadresse:
postmottak@alta.kommune.no
Web adresse:
www.alta.kommune.no

Telefon:
78455000
Organisasjonsnummer:
944 588 132

Administrasjonens uttalelse til rapporten:

Oppvekstadministrasjonen vil først og fremst takke revisor for sitt grundige arbeid og konkrete tilbakemeldinger. Disse vil vi ta med oss i arbeidet videre.

Dette var revisjon for skoleåret 2022/2023.

Februar 2022 ble Skjema for høring av barn utarbeidet og tatt i bruk, uten at alle hadde rukket å få den implementert i arbeidet med spesialundervisning. Skjema for høring av barn ble fra høsten 2023 lagt inn i kommunalt årshjul for spesialundervisning.

Våren 2023 var ny mal for IOP og årsrapport, begge med veileder for hva, hvordan og hvorfor ulike ting skulle fremkomme ferdig. Det ble da meldt til alle skoler at ny mal skulle tas i bruk. Dette var etter ønske fra skolene selv etter fagsamling spesialundervisning, der alle virksomheter har hatt mulighet til å delta og påvirke utformingen av malene.

I løpet av skoleåret 2023/2024 har Alta kommune innført Vigilo som nytt system. Alle maler for vedtak, IOP, årsrapport og skjema for høring av barn er lagt inn i Vigilo. Innføring av Vigilo skal sikre at alle skoler benytter de samme maler og følger samme rutine.

Etter mottak av revisjonsrapporten har vi på nytt gått gjennom våre maler og påsett at de forbedringer som var påpekt av revisor er tatt med i våre maler. Vigilo som system vil også sikre at dato påføres alle dokumenter.

Oppvekstadministrasjonen vil følge den enkelte skole opp individuelt der vi vil gå nærmere inn på forbedringspotensialer for de ulike områder som er påpekt av revisor. Deretter vil vi samle alle virksomhetsledere og individuelt tilrettelagt opplæringsansvarlig ved skolene for felles gjennomgang, slik at også virksomheter som ikke var en del av forvaltningsrevisjonen kan lære av resultatene av forvaltningsrevisjonen.

7 ANBEFALINGER

Revisor skal gi anbefalinger når det er hensiktsmessig med bakgrunn i funn, vurderinger og konklusjon. Alta kommune har i uttalelse til rapporten vist til at det er gjennomført arbeid som er relevant oppfølging av våre funn og vurderinger. Vår undersøkelse gjelder skoleåret 2022/2023, og kommunen har gjort arbeid etter dette. Kommunen har også opplyst om at det skal gjennomføres oppfølging av den enkelte skole som inngår i forvaltningsrevisjonen og ha en felles gjennomgang for alle skolene. De gjennomførte og planlagte tiltakene kommuneadministrasjonen viser til i uttalelsen retter seg mot flere av områdene hvor våre undersøkelser viser forbedringspotensial. Et sentralt formål med forvaltningsrevisjon er læring og forbedring. Vi gir derfor anbefalinger til Alta kommune også på områder hvor kommunen har iverksatt/planlagt tiltak. Anbefalingene gir dermed en samlet oversikt over områdene som ifølge vår rapport bør følges opp.

Fra 1.8.2024 har ny opplæringslov vært gjeldende. I ny lov benyttes ikke begrepet spesialundervisning. En kan si at det i ny opplæringslov er en tredeling av retten til spesialundervisning. I den nye loven følger det av § 11-6 at elever har rett til *individuelt tilrettelagt opplæring* dersom de trenger det for å få tilfredsstillende utbytte av opplæringa. Det er også bestemmelser i ny opplæringslov om personlig assistanse (§ 11-4) og fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler (§ 11-5). Elever har rett til den personlige assistansen de trenger for å kunne delta i opplæringen og få tilfredsstillende utbytte av denne. Videre har elevene rett til de tekniske hjelpemidlene og den fysiske tilrettelegginga de trenger for å kunne delta i opplæringen og få tilfredsstillende utbytte.

Krav til sakkyndig vurdering, vedtak, individuell opplæringsplan og årsrapport gjelder i ny opplæringslov for individuelt tilrettelagt opplæring.[10] I anbefalingene våre benytter vi derfor dette begrepet, fremfor spesialundervisning.

Vi anbefaler Alta kommune å:

- Sikre at alle vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring oppfyller innholdskrav
- Sikre at underretning om vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring skjer raskt
- Sikre at det utarbeides individuell opplæringsplan som er i tråd med vedtak i alle saker om individuelt tilrettelagt opplæring
- Sikre at det utarbeides årlig evaluering av individuelt tilrettelagt opplæring, hvor det evalueres om mål i individuell opplæringsplan er nådd
- Sikre at vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring fattes umiddelbart etter at sakkyndig vurdering foreligger, eller i forkant av nytt skoleår
- Sikre at eventuell bruk av alternativ opplæringsarena er tydelig forankret i vedtak
- Gi eleven selv anledning til å uttale seg i saker om individuell tilrettelagt opplæring, og dokumentere vurderinger av barnets beste i saken
- Følge opp at fastsatte frister overholdes i saker om individuell tilrettelagt opplæring
- Vurdere om det bør være lik praksis ved skolene når det gjelder varighet på vedtak
- Vurdere om alle skoler bør benytte samme maler i saker om individuelt tilrettelagt opplæring
- Vurdere om skolene og PPT har tilstrekkelige ressurser til arbeidet med individuelt tilrettelagt opplæring

[10] Dersom eleven også trenger personlig assistanse eller fysisk tilrettelegging etter §§ 11-4 og 11-5, skal den sakkyndige vurderinga gi en helhetlig vurdering av hvilken tilrettelegging eleven har behov for.

8 REFERANSER

- Lov 17.7.1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova)
- Lov 10.2.1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

- Veilederen *Spesialundervisning*, Utdanningsdirektoratet
- *Veiledning til bruk av barnekonvensjonen i saksbehandlingen*, Utdanningsdirektoratet
- *Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen*, Udir-3 2010

- Grunnskolens informasjonssystem, Utdanningsdirektoratet: https://gsi.udir.no

- *Årshjul for spesialundervisning – rutiner for skoler i Alta*, Alta kommune

- Tilstandsrapporter for grunnskolen, Alta kommune

- Alta kommunes delegeringsreglement

- Alta kommunes interne rutiner og maler knyttet til spesialundervisning

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er fylkeskommunene Finnmark, Troms og Nordland og 51 kommuner i Nordland, Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Lakselv, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø.

Vi har 55 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 16 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi